...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 295 (11894)
1968 оной
декабрин 19,
четверг

Сэн 2 мүнгэн

...-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ СЕССИ НЭЭГДЭБЭ

РСФСР-эй долоодохи зарлалай ...ховно Соведэй дүрбэдэхи сесси ...емлиин Ехэ ордон соо декабриин ...а үглөөнэй 10 сагта нээгдээ. Рос... Федерациин Верховно Соведэй ...үүлэгшэ, депутат **М. Д. Миллион...ков** сессиие нээгээ.

(ТАСС).

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

Федерациин Верховно Соведэй промышленностиин, транспортын ба хэлхеэ холбооной, хүдөө ажахын, барилгын, барилгын материалнуудай промышленностиин, арадай гэгээрэлэй, соёл культура ба спортын, элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын, худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой ба хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэм жэ хангалгын, коммунальна ажахын ба болбосон түхэлтэй болгохо саг үргэлжын комиссинуудай заседани байгша оной декабриин 16-да болоо.

Эдэ комиссинууд 1969 оной бюджедэй түсэбэй проектнүүдые, мүн 1967 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тобшололнуудые хаража үзөөд, баталан абаа. РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ И. Е. Клименкын хэхэ түсэб ба бюджет тухай нэмэлтэ элидхэлые комиссинууд һайшааба.

Колхоз болон совхозуудай дунда шатын хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэхэ, хубаарилан томилхо асуудал хүдөө ажахын комиссиин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Харийн туристнуудта Россин соёлой ба искусствын памятнигуудые харуулха хэрэг эмхидхэхэ асуудал Гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан байна. Арадай гэгээрэлэй, соёлой ба спортын комиссинуудай заседанинууд дээрэ үхибүүдэй ба хуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдэй ажаһуудаг газартань ябуулха хүдэлмэри тухай хөөрэлдөөн болоо Аптекэнүүдые олошоруулха, хүн зониие эм домоор хангалга һайжаруулха тухай асуудалнууд Элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын комисси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Комиссинууд зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа Россин Федерациин министерствэнүүд ба албан зургаануудта зохихо һанамжа дурадхалнуудые оруулба.

Саг үргэлжын комиссинууд тухай гуримтай тааралдуулан, комиссинуудай секретарьнууд һунгагдаа.

1969 ондо хэхэ хүдэлмэриингөө түсэбүүдые комиссинууд хаража үзөөд, һайшаагаа.

Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ РСФСР-эй министерствэнүүдэй ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, хэблэлэй ба радиогой түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

ХҮГЖЭМЭЙ КУЛЬТУРЫН ХҮСЭТЭ ШЭНЭ ХҮГЖЭЛТЭ ТЭЭШЭ

...ундэһэ яһатанай совет хүг...культурын түлөөлэгшэд де... 17-ной үглөөгүүр Союзуу...шангай Колонно зал соо да...суглараба. Композиторнуудай ...союзна съезд хүдэлмэрeэ ур...үлээ. Съездын делегадууд ...нүүдые зүбшэн хэлсэжэ...

...нэй заседани дээрэ түрүүлэн ...һэн, РСФСР-эй Композитор...холбооной Московско отделе...правлениин түрүүлэгшэ **В. Му...** ...уран мэргэжэлтэдэй дискус...иин эхи табяа. В. И. Ленинэй ...э 100 жэлэй ойдо эдэбхитэй ...йгээр бэлдэхэ тухай хэлэбэ. ...и зохёол бүтээлдэ Ленинэй ...уртал һургаалые сэхэ шууд ...ын шэнэ шата гэжэ энэ хүн...дэлмэрeэ тоолоноб...и. Социа...измын гол ёһонуудые эдэб...р хүгжөөхэ, буржуазна үзэл ...и харина нүлөөе эрид шууд ...зайсуулха гээшэ бидэнэй ...зорилго болоно гэжэ В. Му...дэлүүлбэ.

...ын Композиторнуудай хол... правлениин түрүүлэгшэ **...таренко** республикын компо...дай һаяхан болоод дүүрэһэн ...тухай хөөрөө. Залуу композиторнуудые хүмүүжүүлэлтын шухала асуудалнууд, украин хүгжэмэй хүгжэлтын зам эндэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. А. Штогаренкын һанамжын ёһоор, композиторнуудай, хүгжэм шэнжэлэгшэдэй шэнэ кадрнуудые бэлдэхын тула, түсхай һуралсалые, суртал бодолой ба һайн һайханда дурладаг байхаар хүмүүжүүлгые шадамараар таарулан эмхидхэхэ шухала гэбэ.

Казахай композиторнуудай түлөөлэгшэ **Е. Рахмадиев** мүнөө сагай темэнүүдтэ, шэнэ оперо, балетүүд, дуунуудые зохёохдоо республикануудай композиторнуудай эли бодо анхарал хандуулдаг болоһые тэмдэглэбэ.

СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **К. Федин** ажалай талаар анда нүхэдөө амаршалба.

Композитор **Любомир Пинков** съездэ хабаадагшадые Болгариин Композиторнуудай холбооной, энэ аха дүү ороной хүгжэмшэ олониитын үмэнэһөө амаршалаа.

РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Г. Свиридов** үгэ хэлэхэдээ, һүүлэй жэлнүүдтэ Россин Федерациин композиторнууд зохёол бүтээлнүүдэй талаар олон шэнэ юумэ туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ. Съездын урда тээхэнэ СССР-эй Композиторнуудай холбоо Ленинэй орденоор шагнаһан ушар бидэнэр бүгэдын зүрхэ сэдьхэлые баяраар билтаруулаа. Ленинэй нэрэ солонь зохёол бүхэнөө ажабайдалтай нягта холбоотойгоор бүтээхыемнай, мэргэжэл шадабаряа улам арьбадхахыемнай уялгална гэбэ.

Аха дүү вьетнам арадай түлөөлэгшын — ДРВ-гэй Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ **Нгуен Суан Кхоатын** совет композиторнуудта вьетнам ханинарай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй амаршалга дамжуулхадань съездэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Белоруссиин Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Г. Ширма** үгынгөө эхэнхи хубиие арад зондо хүгжэмэй хүмүүжэл олгохо асуудалнуудта; классическа хүгжэм тайлбарилан дэлгэрүүлгэдэ зорюулба. Үхибүүд болон эдир залуушуулые һайн һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бүхы совет арадай гүа һайханай культурын үндэһэ һуури болоно гэһэн Д. Б. Кабалевскиин һанамжые һайшаан дэмжээ.

Ленинградай композитор **А. Петров** совет хүгжэмэй ленинианада эрхим шэнэ зохёолнуудые нэмээл гэжэ нүхэдөө уряалба.

РСФСР-эй Композиторнуудай холбооной Башкиртахи отделениин управлениин түрүүлэгшэ **З. Исмагилов** Россин Федерациин автономито республиканuудай хүгжэмэй ёһо заншалнуудые харилсан хүгжөөхэ тухай хэлээ.

РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Е. Белашова** олон мянган уран зураашадай үмэнэһөө съездые амаршалба.

ГДР-эй композиторнуудай түлөөлэгшэ **Вольфганг Лессер** трибунада гаража, СССР-эй Композиторнуудай холбооной Ленинэй орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан совет композиторнуудта үнэн зүрхэнэй баяр хүргэбэ.

Узбекистанай Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **А. Джаббаров** национальна республиканудай искусствын туйлалтанууд тухай хэлээ. Тиихэтээ хамта, узбек хүгжэмшэдэй бэлиг шадабариин улам үдэгэжэ, зохёолнуудайнь темын бүри үргэн боложо байһые тэмдэглээ.

Монголой Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ **Сомбын Гончиксумла** съездэ амаршалгын бэлэг, дурасхаалта бэлэгүүдые барюулба. Совет композиторнуудай зохёолнууд монгол хүгжэмшэдһөө гадна, мүн үргэн олон ажалшадта һайн мэдээжэ юм гэбэ.

Удаа тэрэнь съездын делегадууд Мандатна комиссиин элидхэлые соносон баталаа.

Поляк ба совет композиторнуудай хэн хэзээ һайн мэдэдэг, харилсаа холбоомнай үгээ ойлголсолгын, ёһото хани барисаанай үндэһөөр хүгжэнэ гэжэ Польшын Композиторнуудай холбооной түрүүлэгшэ **Стефан Следзинский** мэдүүлбэ.

Арадай зохёол бүтээлэй баялиг барагдашагүй, шэргэшэгүй. Тэрэниие олондо тайлбарилан ойлгуулха гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ Молдавиин Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ **В. Загорский** хэлэбэ.

Югославиин Композиторнуудай холбооной генеральна секретарь **Воислав Костич** совет хүгжэмшэдэй зохёол бүтээлдэ шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Композиторнуудай бүхэсоюзна IV съездын хоёрдохи үдэрэй заседани энээгээр дүүрэбэ.

(ТАСС).

ХАНИ ЁҺООР АЙЛШАЛАН ЕРЭБЭ

Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Живко Живков, Политбюрогой гэшүүн, БКП-гэй ЦК-гай секретарь Станко Тодоров гэгшэд Москвада декабриин 17-до хани ёһоор айлшалан ерээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад Болгариин партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшадые Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

СССР-эй, НРБ-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга

Хоёр талаһаа хэлсэгдэһэнэй ёһоор, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ж. Живков, БКП-гэй Политбюрогой гэшүүн, БКП-гэй ЦК-гай секретарь С. Тодоров гэгшэдһээ бүридэһэн Болгариин Арадай Республикын делегацитай декабриин 17-до уулзаа.

Хани, халуун оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ СССР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи экономическа харилсаа холбооe саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ асуудалнууд хаража үзэгдөө.

Өөһэдынь оронуудтахи коммунис, социалис байгуулалтын ябаса тухай уулзалгада хабаадагшад харилсан мэдээсээ.

Уласхоорондын мүнөөнэй зарим асуудалнууд уулзалгын үедэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ.

КПСС-эй, БКП-гэй Центральна Комитедүүдэй, мүн СССР-эй, НРБ-гэй правительствануудай хоорондо хоёр талаһаа үгээ хүсэд ойлголсодог, нэгэ хараа бодолтой байһые тус уулзалга үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

ҮНДЭР ШАГНАЛ

Биологиин ба хүдөө ажахын эрдэм хүгжөөлгэдэ онсо габьяатай байһанайнь түлөө, 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, академик **Цицин** Николай Васильевичта **Ленинэй орден, «Балта хадуур»** **алтан медаль** барюулха, **Социалис Ажалай Герой** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ гараба.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-да ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтһоо Париждахи хэлсээнүүдтэ хабаадагша түсхай делегацитай КПСС-эй ЦК-да декабриин 16-да уулзалга болоо. Тус уулзалгада КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, НФОЮВ-ай ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, НФОЮВ-ай ЦК-гай дэргэдэ харри гүрэнүүдтэй харилсан холбоо хэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Чан Быу Кием, делегациин толгойлогшын орлогшо, НФОЮВ-ай ЦК-гай гэшүүн Чан Хоай Нам, делегациин гэшүүд — НФОЮВ-ай ЦК-гай гэшүүн Нгуен Ван Тьен, Сайгон-Зядинь До районой НФОЮВ-ай комитедэй гэшүүн Тхи Зуй Лиен гэгшэд хабаадалсаа.

Үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ Урда Вьетнамай арадай түлөөлэгшэд Американ империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү дайнай фронт дээрэ Урда Вьетнамай патриодуудай эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байһан тухай, Парижда болохо 4 талын хэлсээнүүдтэй дашарамдуулан, тэмсэлэй шэнэ шатадаа ороһон тухай хөөрэбэ.

НФОЮВ хадаа США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Эхэ ороноо хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагша хотонуудай улад зоной зүгһөө бүрин дэмжэгдэдэг. Урда Вьетнамай арадай ёһотой түлөөлэгшэнь болонхой гэжэ делегациин толгойлогшо Чан Быу Кием тэмдэглээ.

Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай, дэлхэйн түрүү үзэл бодолто хүсэнүүдэй дэмжэлгээр Урда Вьетнамые сүлөөлхэ хэрэгээ вьетнам арадай илалта туйлалтаараа үргэлжэлүүлхэ байһандань батаар этигэжэ байһанаа НФОЮВ-ай делегаци элирхэйлэн мэдүүлээ.

НФОЮВ-ай Президиумэй, Урда Вьетнамай арадай үмэнэһөө Урда Вьетнамай патриодуудай үнэн зүб тэмсэлдэ бүрин түгэс, үрэ ехэтэй дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө КПСС-эй ЦК-да, Советскэ правительствада, совет арадта тус делегаци гүн гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев Урда Вьетнамай арадай ехэ амжалта туйлаһантайнь — ДРВ-е бомбодолго бүрин болюулха ба НФОЮВ-ай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Париждахи хэлсээнэй эхилһэнтэй дашарамдуулан, делегациие амаршалха зуураа, Эхэ оронойнгоо сүлөөтэй ба бэеэ даадаг байхын түлөө Урда Вьетнамай аха дүүнэрэйнгээ үнэн зүб тэмсэлыень Советскэ Союз саашадаашье дэмжэжэ байха гээд тэмдэглээ. США-гай ба тэдэнэй туһамаршадай бүхы сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргуулха, Американ сэрэгэй бүхы баазануудые үгы хэхэ эрилтэ табиһан, национально-демократическа холимог правительство эмхидхэхэ, бэеэ даанхай, демократическа, амгалан тайбан, нейтральна, хүгжэн һалбарһан Урда Вьетнамые эмхидхэн байгуулха, ороноо амгалан гуримаар нэгэдүүлхые хараалһан, Урда Вьетнамай асуудалые политическэ аргаар шиидхэхэ тухай НФОЮВ-ай ЦК-гай 1968 оной ноябриин 3-най мэдүүлгэ, НФОЮВ-ай политическэ программые совет арад бүрин дэмжэнэ.

Вьетнамһаа Москвада байдаг НФОЮВ-ай саг үргэлжын түлөөлэгшэдэй толгойлогшо Данг Куанг Минь, совет талаһаа КПСС-эй ЦК-гай Уласхоорондын таһагые даагшын орлогшо Р. А. Ульяновский, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

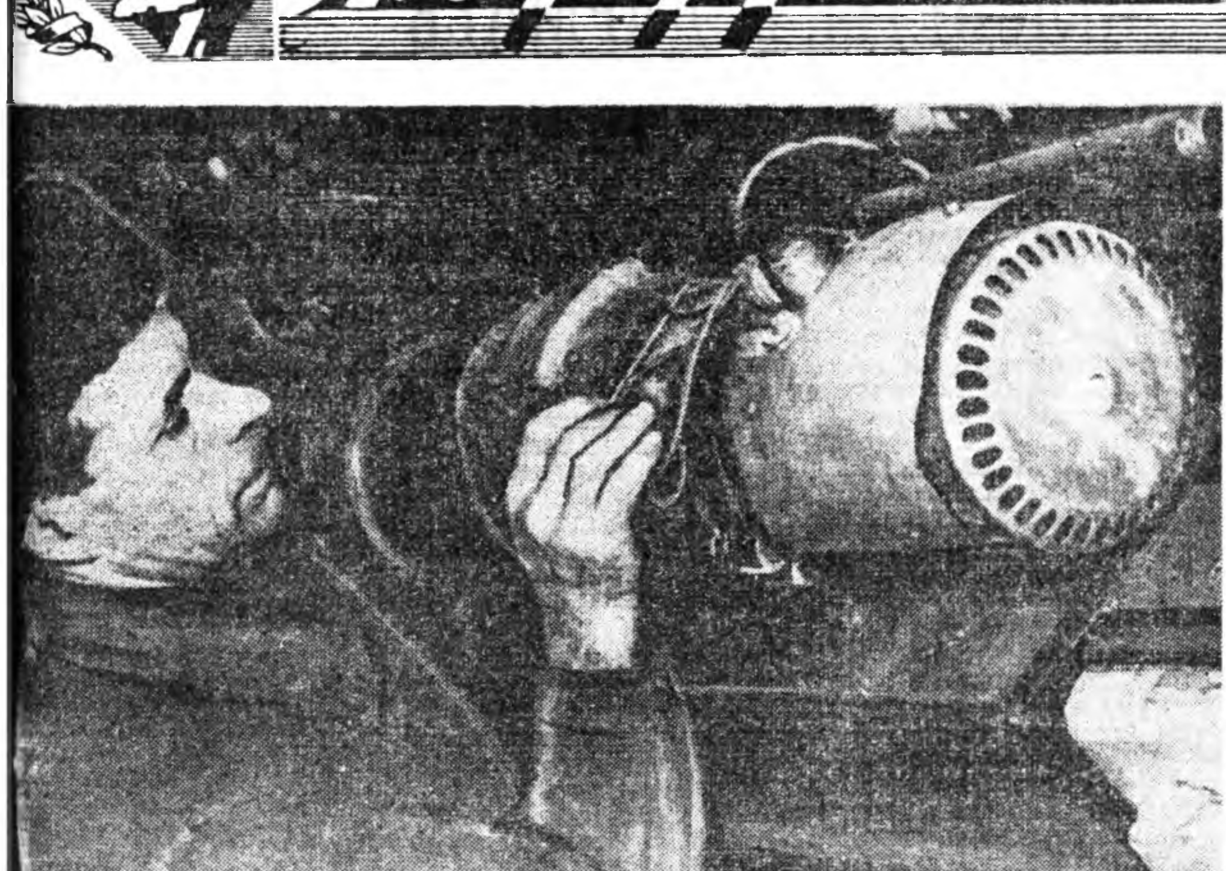
(ТАСС).

„КОСМОС-260“ НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

«Космос-260» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1968 оной декабриин 16-да Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

Улаан-Үдын нефтебазын хүдэлмэришэд шэнэ шэнэ оньһон техникэ уралан зохёожо ажалдаа нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн юумэ хэдэг юм. Автомашинын жолоошон Семен Думновой дурадхалаар аккумуляторнуудые түргэн саг соо зайн галаар хангаха шэнэ арга хэрэглэжэ захалба. Шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар манай жолоошод жэлдээ 519 түхэриг арьбалха шадалтай болоо. Зураг дээрэ: С. Думнов шэнээр зохёоһон оньһон түхеэрэлгын хажууда.

М. САТУРИНАЙ фото.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор, комбайн заһабарилгын ябаса тухай

1968 оной декабриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Трактор	Комбайн
Баргажанай	94	—
Бэшүүрэй	86	23
Зэдын	77	5
Яруунын	51	—
Баунтын	—	—
Загарайн	69	—
Захаамнай	58	—
Кабанскын	49	21
Прибайкалиин	52	—
Хэжэнгын	65	45
Хяагтын	69	14
Мухар-Шэбэрэй	94	10
Сэлэнгын	75	35
Түнхэнэй	64	—
Ахын	—	—
Улаан-Үдын	43	—
Хоринн	72	10
Хойто-Байгалай	—	—

Республикын колхоз, совхозуудай мяха, һү гүрэндэ тушаажа байһан тухай

1968 оной декабриин 16-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Мяхан	Һүн
Баргажанай	103	97
Бэшүүрэй	94	103
Зэдын	87	108
Яруунын	92	120
Баунтын	98	109
Загарайн	97	114
Захаамнай	96	160
Кабанскын	144	100,7
Прибайкалиин	128	106
Хяагтын	103	106
Хэжэнгын	68	121
Мухар-Шэбэрэй	88	112
Сэлэнгын	103	109
Түнхэнэй	108	143
Ахын	107	128
Улаан-Үдын	126	111
Хоринн	88	141
Хойто-Байгалай	78	98

АЖАЛША ХҮН ИИМЭ

Иннокентий Михайлович Евсюков Загарайн Ацагад нютагай хонишон юм. Арба гаран жэлдэ энэ ажалдаа таһалгаряагүй хүдэлһөөр. Эрмэлзэл ехэтэй, шударгы бэрхэ энэ хүниие нютагаархиниинь магтаншьегүй яахаб даа. Зондоо хүндэтэй хүн, зол жаргалтай ябадаг. Гүрэн түрэмнай оролдосотой ажалыень үндэрөөр сэгнэжэ, Иннокентий Михайловичые «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнааһэн.

Мүнөө жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 98 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4,4 килограмм нооһо хайшалаа. Тиигэжэ И. М. Евсюков 900 түхэригөөр, мүн Москва, Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ оноxо путёвкоор шагнагдаһан байна.

Хонишон В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэһэн зорилго урдаа табин, урма зоригтой хүдэлнэ. Тиигэншьегүй яахаб. Бүхы оронoймнай арад зон энэ алдарта үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаар ажалай вахтада жагсанхай.

К. ГАБАЕВ.

ТЕХНИКЭЕЭ ҺАЙНААР АШАГЛАХА

Зүүн Сибириин зонын зүблөөн

...э үдэрнүүдтэ Улаан-Үдэ хо...най Зүүн Сибириин хизаар ...областьнуудай Хүдөө ажа...министерство болон эмхи зур...удай түлөөлэгшэд, инженер...сугларжа, хүдөө ажахын тех...һайнаар заһабарилха, зүбөөр ...лаха тухай хэлсээ. Энэ асуу...р Зүүн Сибириин главна уп...ениин начальнигай орлогшо .... Артёмов элидхэл хэһэн бай... Зонын хизаар болон область...ай ажахынуудта техникын хэр... хэрэглэгдэжэ байһан тухай ...эдээ, элидхэлшэ бии байгаа ...удалнуудта тогтоо. Гадна нү... Артемов техникэ зүбөөр хэрэг...г ажахынуудай дүй дүршэл ...й хөөрэжэ үгөө.

...үблөөн дээрэ түрүүлэгшээр ...ан «Россельхозтехникын» кол...ин гэшүүн Л. П. Лазарев ...ноярска хизаарай хүдөө ажа... управлениин главна инженер ...Ф. Сезькодо үгэ үгэбэ. Нүхэр ...ко хизаарайнгаа ажахынуудай ...низаторнуудай ажал тухай хөөрэһэн байна. Энэ зүблөөн дээрэ «Бурсельхозтехникэ» нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо В. С Рипп, Красноярска хизаарай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо М. Г. Ракманкулов, Иркутска областиин хүдөө ажахын управлениин главна инженер Г. А. Лбов, тус областиин «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо А. Ф. Огородников болон бусад үгэ хэлээ. Тэдэнэр техникэ зүбөөр хэрэглэхэ, заһабарилха асуудалнууд тушаа өөһэд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулаа.

Сугларагшад зүблөөнэй һүүлээр Шэнэ-Бэрээнэй механическа завод ошожо, трактор заһабарилха ажалтайнь танилсаа. Гадна тэдэнэр Кабанскын аймагай Шергинскэ совхоздо хүрэжэ оньһожоруулагдаһан фермэнүүдэй түхеэрэлгэнүүдые хараһан байна.

Г. РИНЧИНО,
манай корр.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ РЕДАКТОРНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр КПСС-эй обкомдо республикын аймагуудай газетэнүүдэй редакторнуудай зүблөөн болоjo үнгэрбэ. КПСС-эй ЦК-гай абаһан «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ районно газетэнүүдэй бэелүүлдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай» тогтоолые хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай, КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1968 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдые ямар зэргээр хүн зондо ойлгуулжа байһан тухай, мүн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлые ямараар харуулжа байһан тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болобо.

Тус асуудалаар КПСС-эй обкомой хэблэлэй секторые даагшэ И. Р. Очиров шэнжэлэл хэһэн байна. Газетэнүүдэй редакторнууд нүхэр Андохинов, Попков, Хандархаев, Цыренов, Козулин, Бадмажапов гэгшэд хүдэлмэри тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Модогоев А. У., КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Бадиев А. А. гэгшэд үгэ хэлээ.

ЭХЭ ОРОНОЙ ҺОНИН

Тон шухала зэмсэг

СМОЛЕНСК. Уран наринаар бүтээгдэхэ ёһотой машинануудай частьнуудые, томо гү, али жэжэ болгохо пэлнүүдые мүлидэг алмазаар хэгдэһэн зэмсэг Рославльска завод бүтээн гаргана. Өөрынгөө энэ продукциие хэдэ мянган предприятинуудта эльгээнэ.

Хэнэй тоһон амтатайб?

КУРГАН. Сагаан тоһоной шанар шалгаха бүхэроссин конкурс — харалгада хабиадагшад — тоһо бүйлүүлагшад (Курган) 97 түхэлэй тоһо асараа. Эрхим шанартай, амтатай, хангалтама үнэртэй тоһо бүйлүүлһанайнь түлөө Ново-Петропавловска тоһоной заводой мастернуудта нэгэдэхи шан олгогдобо. Вологодско, Курганска, Ростовско областьнуудай Шексинскэ, Чернавска, Матвеево—Курганска заводуудай тоһо бүйлүүлагшад хоёрдохи шангуудта хүртөө.

Нүүрһэнэй урасхал

КАРАГАНДА. (ТАСС-ай корр). Карагандын бассейнэй шахтернууд табан жэлэй эхинһээ 1000 эшелон нүүрһэ түсэбһөө гадуур захигшадтаа эльгээбэ. Тиин тэдэнэр түсэбтэ табан жэлэй гурбан жэлэй даабари болзорһоо урид дүүргээ. «Октябрь-уголь», «Шахтинскуголь» трестнүүдэй коллективүүд нэмэлтэ түлишэ илангаяа ехээр малтаа.

Тус бассейн түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оронхой. Энэ реформын ашаар түлишын өөрынь үнэ доошолуулагдаа, дотоодынгоо нөөсэ шадабаритайгаар хэрэглэхэ гэжэ шахтёрнууд бүри ехээр оролдодог болонхой.

Зүүн Сибириин транспорт ба хэлхеэ холбоон

ЭРХҮҮ. (ТАСС). Партиин областной комитедэй үүсхэлээр Зүүн Сибириин транспортын ба хэлхеэ холбооной асуудалнуудые Эрхүүдэхи зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Түбэй, нютаг нютагай эрдэм наукын, түсэблэлгын, проектнэ, ажахын эмхинүүд ба албан зургаануудай түлөөлэгшэд, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэд, һалбаринуудтахи научно-техническэ бүлгэмүүдэй эдэбхитэд зүблөөндэ хабаадалсаба.

Зүүн Сибириин үйлэдбэрилгын хүсэнэй хүгжэлтые хараада абажа түмэр харгын, автомобильна, уһан ба агаарай транспортые, хэлхеэ холбооe саашадань хүгжөөхэ һанамжа дурадхалнууд баталан абтаа.

Хэдэн арбаад, миллион тонно ашаа дамжуулжа шадаха Байгал — Ангар — Енисейн ута уһан зам бии болгохо. Эрхүүгэй областиин урда хубидахи промышленна үйлэдбэринүүдтэ Ленскэ газ абаашаха Марково-ангарска трубопровод ба автомобильна шэнэ харгынуудые татаха гэжэ һанамжалагдаа.

РАЙКОМУУДАЙ ПЛЕНУМ

БЭШҮҮР. Партиин райкомой ээлжээтэ пленумдэ «КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр К. А. Калашников элидхэл хээ.

Һүүлшын гурбан жэлэй туршада аймагай колхоз, совхозууд таряан ажахы, мал ажал хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ амжалта туйлаһан байна. Олонхи ажахынууд түрүү опол аргануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, баян ургаса хуряагаа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ч. С. Митыпов үгэ хэлэхэдээ, паар ехээр хахалжа, агротехническэ заабаринуудые зүбөөр хэрэглэжэ, зарим участогуудһаа гектарай 25 центнер ургаса хуряагаабди гэбэ. Мүн энэ ажахыда сабшалан дээрэһээ баян ургаса хуряагдана.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Охин-Булагай совхозой директор нүхэр Д. Е. Плюснин, Бэшүүрэй совхозой мелиоратор Б. Д. Дымбрылов болон бусадууд хабаалаа. КПСС-эй обкомой таһагые даагша нүхэр И. Д. Черняков пленум дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай амжалта туйлаха тухай эндэ хэлсэгдэжэ, шухала тогтоол абтаба.

В. ЦЫБЕНОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

ЗАГАРАЙ. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Е. Н. Скубаренко һаяхан боложо үнгэрһэн пленум дээрэ элидхэл хэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй дүнгүүд тушаа тодорхойгоор хэлээд, аймагайнгаа партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилго тухай тоттобо. Аймагай колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд һүүлшын жэлнүүдтэ нилээд ехэ амжалта туйлаа. Тиигэбэшье илангаяа хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ үшөөл ехэ дутагдалнууд, арга боломжонууд бии. Үһалагдадаг газарые үргэдхэжэ, талха таряанай ургаса һайжаруулха, ниитын малда элбэг тэжээл бэлэдхэдэг болохо тушаа олон хүнүүд үгэ хэлэһэн байна. Мүн партийна хүдэлмэриие нүлөөтэйгөөр эмхидхэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай хэлсээн гараба.

Пленумдэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Б. С. Семенов хабаадажа, аймагай партийна организациин шиидхэхэ зорилгонуудые элирхэйлбэ.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

◁ ◇ ▷

НАРҺАТА. Эндэ КПСС-эй Яруунын райкомой пленум болобо. Энээндэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй дүнгүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, районно партийна организациин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлбо.

Һүүдэй жэлнүүдтэ Яруунын аймагай колхоз, совхозууд ниитынгээ алууһа малай тоо толгойе нилээд олон болгожо, ашаг шэмыень яһала дээшэлүүлжэ байнхай. Колхозуудай мүнгэн олзо арьбажажа, артелиин гэшүүдэй ажаһуудал эли бодо һайжаржа байһан зэргэтэй. Эдэ амжалтанууд имагтал КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай мартын ба майн Пленумүүдэй хараалһан хэмжээ ябуулгануудай бодото бэелэл мүн гэжэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Шомоевой хэһэн элидхэл дотор онсо тэмдэглэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн нүхэд хүдөө ажахыдахи ехэ дутагдалнууд тушаа анхаралаа хандуулба. Аймагай ажахынууд мал ажалаа улам хүгжөөхэ, ашаг шэмынь ехээр дээшэлүүлхэ арга боломжоор элбэг. Таряан ажал мүн лэ биратүй байдалтай. Совхозууд үйлэдбэриеэ гарза ехэтэйгээр эрхилнэ. Мал ажалдахи хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүд ёһотоор оньһожоруулагданагүй. Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ анхарал үшөөл һулаар хандуулагдана гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Эдэ дутагдал дары усадхаха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол пленум баталан абаа байна. Эдээниие хүсэндэнь хүргэхэ гэһэн бүгэдэ ниитын тэмсэлые партийна эхин организацинууд толгойлхо, харюусалга дорое ехэ байһаниинь элирхэйлэгдэбэ.

КПСС-эй райкомой пленумэй хүдэлмэридэ партиин обкомой бюрогой гэшүүндэ кандидат, республикын Министрнүүдэй Совет Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр В. И. Дубровский хабаадалсаба.

Р. ПОЛУСУРОВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ШҮҮМЖЭЛЭЛҺЭЭ ТОБШОЛОЛ ХЭГДЭБЭ

Коммунистнуудай, партийна организациин ажабайдалда тоосоото һунгалтын суглаан тон ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Жэлэй туршада хэһэн ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдэхэ, хүдэлмэриингөө дүн согсолхо, ажал хүдэлмэридөө бии байһан дутагдалнуудые элирүүлэн зайсуулха арга боломжо олгоно ха юм.

Һаяхан манай колхоздо болоһон суглаан дээрэ колхозой партийна комитет үнгэрһэн жэлэй ноябрь һараһаа хойшо хэһэн ажал тухайгаа тоосоһон байна.

Ажал хэрэгнай ямар ябажа байна гээшэб? Даб дээрэ муу бэшэ гэжэ хэлэмээр. Гүрэндэ ноохо худалдаха жэлэй түсэб 116 процент дүүргэгдэө. Тэрэшэлэн мяха, һү худалдаха түсэб болзорһоо урид үлүүлэгдэнхэй. Колхозой механизаторнуудай оролдосотой ажалаар энэ жэлдэ ороохо таряанай баян ургаса хуряагдажа, гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө 2 дахин үлүүлһэн байгаабди.

Эдэ амжалта туйлахын тула манай коммунистнар, бригаднуудай партийна организацинууд ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Колхозоймнай партийна организаци хамта 89 коммунистнуудые бүридхэнэ. Мал ажал дээрэ 43 хүн, тэрэ тоодо хонишодоор — 15, һаалишанаар — 11, мал адуулагшадаар 3 коммунист ажаллана. Таряан ажал дээрэ 29 коммунистнар хүдэлдэг.

Партиин гэшүүнэй үүлгэ, харюусалга үнэн сэхээр дүүргэжэ, ажал хүдэлмэреэрэз үлгэр жэшээ харуулжа, суттаа хүдэлдэг нүхэдөө дахуулжа ябадаг коммунистнар манай колхоздо олон. Тэдэнэй тоодо ахалагша хонишод Бутыд Банзаракцаева (парткомой гэшүүнээр дахинаа һунгагдаа), Бутыд Батуева, Будацырен Булгатов, һаалишад Пылжит Жалсанова, Долгор Цырендоржиева, Дэнжидулма Будожапова, Александр Жамьянов, механизаторнууд Михаил Ковалевский, Жамсо Цыдемпилов, Бадмацырен Буянтуев болон бусадые нэрлэжэ болоно. Эдэмнай имаггал колхоздоо бэшэ, мүн аймаг, республика дотороо мэдээжэ болоһон нүхэд.

Тоосоото үе соо партийно-эмхидхэлэй, ойлгуулгамжын хүдэлмэри бага зэргэ һайжараа. Бригаднуудай эхин партийна организацинууд өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ, тэдэнэй һуралсал тухай, мүн ажахыда хабаатай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байгаа. Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ мүн лэ горитойхон анхарал хандуулагдана. Мүнөө манай колхознигууд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэпдэһэн уялгануудые абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Зүгөөр тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ коммунистнуднай туйлагдаһан амжалтаар дашуураагүй, харин колхозой үйлэдбэридэ, партийна организациин хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудые элирүүлжэ, хурсаар шүүмжэлһэн, тэдэниие усадхаха, заһаха зам заажа, шухала хэмжээнүүдые дурадхаһан байна.

Ямар асуудалнуудаар гол шүүмжэлэл тараба гээшэб?

Колхознигуудай, илангаяа залуушуулай дунда үзэл бодолой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үшөөл һулаар табигданхай гэжэ коммунистнар Бадмажапов, Цыбиков, Цыбикжапова гэгшэд тон зүб тэмдэглэһэн. Үнгэрһэн колхозой партком, бригаднуудай эхин партийна организацинууд гол түлэб малшадай дунда соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулаад, харин механизаторнууд, колхозой үйлэдбэриин бусад һалбаринуудта ажалладаг нүхэд тухайгаа мартаа тооной. Хабарай тарилга, үбһэ болон ороохо таряа хуряалгын үедэ механизаторнуудтай ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулагдаа юм бээзэ. Теэд намар, үбэлдөө, эртэ хабартаа иимэ юумэн байхагүй. Гадна колхозой механизаторнууд гэхэдээ гансал тракторист, комбайнернуудые хэлэнэ бэшэбди. Эндэ жолоошод, мастерскойн хүдэлмэришэд, электригүүд, малай тэжээл зөөдэг трактористнууд оролсоно бшуу. Колхозой шиидхэхы индустриальна хүсэн болоно ха юм. Тоогоорою үсөөншье һаа, тон ехэ ажал хүдэлмэри бүтээдэг зон болоно. Эдэ нүхэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри нээрээншье һула байшоо.

Тэрэшэлэн колхозой 3-дахи комплексно бригадын һуурин газарта — Үдэнгэ тосхондо соёл хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон хангалтагүй табигданхай. 2-3 һара соо эндэ кино харуулагданагүй. Мүртэйн һаалиин гүүртэ дээрэ залуушуулай хүсөөр культбаза эмхидхэгдэбэшье, тэрэнь мүнөө болотор эдлэб хэрэгсэлнүүдээр, мебелеэр түхеэрэгдээгүй байһаар.

Колхозой правлени, партийна комитет энээн тухай һайса мэдэжэ байбашье, хэмжээ абангүй байһамнай тон зүбөөр шүүмжэлэгдээ бшуу. Һаябын үдэрнүүдтэ энэ дутагдал усадхагдаха.

Коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай горитойхон хөөрэлдөөн болоо гээшэ. Олон һурагшад хэшээлдээ ябанагүй, тэрээн дээрэһээ хэшээл таһалдаха ушар үзэгдэнэ. Зүгөөр парткомшье, партбюронуудшье һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо энэ асуудал үшөө зүбшэн хэлсээгүй, коммунистнууд болон пропагандистнарта шанга эрилтэ табяагүй байһаар.

Колхозой үйлэдбэридэ бии байһан олон дутагдалнуудые коммунистнууд тобойсо элирүүлжэ, мүн лэ хурсаар шүүмжэлбэ.

Нэн түрүүндэ ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулга удаарна, энээн тушаа горитой юумэн хэгдэнэгүй. Үүлтэртэ үнеэдэй гүүртэ дээрэ бүхы ажалынь оньһожоруулагдахаар хараалагдаад, саарһан дээрэ үлэшоо. Иимэ эрхэ байдал томодхогдоһон Ташарай гүүртэ дээрэ үзэгдэнэ. Ядахадаа малаа бүлеэн уһаар хүсэд хангажа шаданагүйбибди.

Энэ намартаа ехэхэн талмай дээрэ ногоон һолоомо сабшагдаад, хуряагдажа үрдигдэнгүй саһанда дарагдашаба. Мүнөө тэрэнээ саһан дороһоо малтажа абаха баатай болонобди. Энээхэниие оньһожоруулха арга байгаа гээшэ гү? Хүсэд байгаа, хүршэ ажахынуудта комбайнуудые хэрэглэжэ, бүхы һолоомоёо хаһа сагтань һурилөө ха юм.

Имагтал колхозой правлениин, бригаднуудай үмэнэ парткомой зүгһөө шанга эрилтэ табигдаагүй дээрэһээ иимэ бэрхэтэй байдалай ушарһаниие мэдэрнэбди. Энэ асуудал саашадаа парткомой анхаралда байжа, зүбөөр шиидхэгдэхэ ёһотой.

Малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үе мүнөө эхилэнхэй. КПСС-эй Централна Комитедэй октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхозой малшад үбэлэй үедэ үхэр, хонидойнгоо ашаг шэмэ доошолуулангүй, харин дээшэлүүлжэ, һү, мяха ехээр үйлэдбэрилхын, түл олоор абажа, тобир таргаар түлжүүлхын түлөө тэмсэлдэ оролсонхой. Тиибэ ябабашье энэ хэрэгтэ дутагдалнууд үшөө олон. Гүүртэ, отарануудые тэжээлээр таһалдуулха ябадал усадхагданагүй. Үбэлэй хурьга абаха хонишодой бригаднууд хүсэд бүридхэгдөөгүй байһаар.

Коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые бултыень эндэ тоолоһоной хэрэггүй гэжэ һанагдана. Тоосоото һунгалтын суглаанай һүүлээр шэнээр һунгагдаһан партийна комитедэй гэшүүд түрүүшынгээ заседани үнгэргэхэ зуураа, нэн түрүүндэ ямар асуудалнуудые анхархая тодорхойлжо, тус тустаа даабаринуудые абанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые, энэ асуудалаар һаяхан болоһон партиин областной комитедэй пленумэй тогтоолые колхознигуудтаа дэлгэрэнгыгээр ойлгуулжа, тэдэнэй дүүргэлтын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байнабди.

Энэ зорилго амжалтатайгаар дүүргэхын тула суглаан дээрэ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудаар дары хэмжээ абажа, һанамжа болон дурадхалнуудыень бодото дээрэнь бэелүүлжэ, энээнэй үндэһэн дээрэ эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам һайжаруулха, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Ц-Д. ГАЛСАНОВ,
Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

ШЭРҮҮН ҮБЭЛ АЙМШАГТАЙ БЭШЭ

Валентина Гончиковна [Ро]манова арбаад жэлэй тур[шада] Сэлэнгын совхозой хон[ишо]ноор ажаллажа байна. Т[э]нэй даадаг отара үбэлжэл[гэдэ] һайн бэлэдхэлтэйгээр у[гтаа]. Мүнөө жэлдэ эндэхи хони[шо] 100 эхэ хонин бүриһөө [...] хурьга абаха зорилготой. [Зу]раг дээрэ: Валентина Г[ончи]ковна Романова.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

Коммунистнуудай һуралсал

ЭМХИТЭЙГЭЭР...

ПЕТРОПАВЛОВКА (**телефоноор абтаба**). Аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта коммунистнуудай политическэ һуралсал нёдондо жэлэйхиһээ нилээд эмхи гуримтайгаар ябана. Илангаяа пропагандистнараар ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай секретарьнарай хүдэлдэг газарта.

Жэшээлхэдэ, Ториин совхозой директор В. И. Ломухин, «Октябрьский» совхозой директор И. Т. Тарабукин гэгшэд марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулинуудые хүтэлбэрилдэг юм. Тус тустаа 7 хэшээл үнгэргөөд байна. Һурагшадайнь ябасашье һайн.

Тэрэшэлэн «Мир» колхоздо (парткомой секретарь Ц. Н. Субанов) эмхидхэгдэһэн политһургуулинуудта нэгэшье хэшээл таһалдаагүй. Эндэхи дунда һургуулида философиин асуудалнуудаар теоретическэ семинар хүдэлнэ. Багша Б. С. Токтохоев тус семинар хүтэлбэрилдэг. Энэ жэлдэ материалистическэ диалектикын хуулинуудые үзэжэ эхилээ.

Пропагандист һурагшадаа эдэбхи үүсхэлтэй болгохын түлөө ехэхэн оролдолго гаргадаг байна. Энээнэй тула ээлжээтэ хэшээл дээрэ али нэгэн асуудалаар элидхэл, мэдээсэл хэхыень даабари эртээнһээ үгэдэг заншалтай. Һүүлшын хэшээл дээрэ багша Н. Г. Жанова «Закон единства и борьбы противоположностей» гэһэн темээр һонирхолтой элидхэл хэжэ, тэрэнь эдэбхитэйтээр зүбшэн хэлсэгдэжэ һайшаагдаа.

Н. ОХОЛИН.

ЗУРАГЛАЛ

ТАНИЛСАГТЫ: Б. ДАРМАЕВ

Хөөрэлдэһөөр байтарнай, «СК-3» комбайн таршаганаһаар гэзаа ерэжэ байшаба. Дунда зэргын нюргатай, шанга бүхэриг бэетэй, тооһон болоошье һаа, сарюун шарайтай хүн мэндэшэлсэхэ зуураа, «вариаторни һалаа, һэлгэхэ ерээб» — гэжэрхёод саашалба. Хоёр-гурбан час болоод, үнөөхи комбайн холодо холодоһоор далда орошоо һэн. Тэрэ хүмнай колхозой суута механизатор Бүбэй Дармаев байгаа бэлэй.

...Һүниин сэлмэг тэнгэридэ одо мүшэд аниб-ониб гэлдэнэ. Таряалан дээгүүр комбайнууд гэрэлээ яларуулһаар һубарилдана. Тэдэнэй дунда таряа хуряалгаар колхозой, аймагай чемпион оло дахин болоһон Бүбэй Дармаев комбайнаа жолоодоно. Нэгэ хэды болоод лэ комбайнаа байлгажа, ороохо зөөдэг автомашинын жолоошондо урзанда бэлэй. Намартаа хаа хаанагүй тухашаруушаг хаһа ерэдэг шуу. Хүнтэйн паада хормойдо гарамсаарнай, полевой стан харагдаадхиба. Таряалан дээгүүр талын «онгосонуудай» тамархань, машинануудай иишэ тиишээ тоопо бурьюулан гүйлгэлдэхэнь элеэр харагдаба.

Колхозой парткомой секретарь Владимир Аймпилович Будаев полевой станай улаан булан соо бүлэг залуушуултай хөөрэлдэжэ һууба.

— Олонхи хүнүүднай поли дээрээ. Эдэ залуушуулай ашаар таряан гүрэнэй амбаарта орожо байна,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.

— Ямар нэгэ бэрхэ механизатор тухай хэлэжэ үгыт, — гэхэдэмнай, Владимир Аймпилович:

«Бултадаа һайнаар ажаллана. Гэбэшье Бүбэй Хуриганович Дармаев тухай дуулаһан лэ байхат. Ёһотойл коммунист, колхоз соомнай иимэ механизатор арайшье олдохогүй хаш. Ажал хэрэгээрэнь һонирхооройт, айхабтар ажалшал хүн байха, үлүү магтанагүйб,— гэжэ хэлэбэ.

хандана:

— Бага зэргэ хүлеэ, һүниин харанхыда ороохо гээжэ болоходи,—гэнэ.

«Хаяыш саашань, олон тиимэ ороохон хосорогшол даа»,— гэжэ хэлэхэшье аад, жолоошон Бүбэйн иимэ зантайень мэдэхэ байһандаа анирүйхэн кабина соогоо һууна. Таряа хуряалгын урда тээ болоһон партийна суглаан дээрэ Бүбэй Дармаев комбайнернуудай ажалайнь шанар шалгажа байха гэһэн дурадхал оруулаа һэн. Энэ дурадхалыень комбайнернууд дэмжэһэн байгаа.

Ройдоол арбан зургаатай ябахадаа, ажалай амта танижа эхилһэн Бүбэй Дармаев олон жэлэй туршада оньһон техникэтэй холбоотой байха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ һайн мэдэхэ. Тиимэһээ баян дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулхые оролдодог. Механизаторнуудай тоо олон болгохын тула һанаагаа табидаг зантай юм.

Үнишье бэшэ һэн. Нэгэтэ механизаторнуудай хамтын суглаан дээрэ Бүбэй Дармаев сэдьхэжэ ябаһан бодолоо сэхэ хэлэбэ:

— Бригададамнай залуу механизаторнууд яһала бии. Тэдэнэй олонхинь трактор машина жол[оо]доходоо бэшэ юумэ ехээр ойл[го]гүй ябана гэжэ һанагшаб. Те[хни]кэ гамнаха хэрэгтэй. Тэдэнэр[ээ]хы оньһон техникэ шудалжа [...]хаар һургаагүймнай халагламаа. Колхоз соогоо механизатор[нуудые] һураха түрүү дүй дүршэлэй [...] али мэргэжэлөө дээшэлүүлхэ һ[ур]гуули нээхэдэ яахаб?

Энээн тухай дуулахадаа, [меха]низаторнууд бултадаа «зүб, зүб» гэлдэжэ, тогтоол соогоо [...] Тэрээниинь колхозой правл[ени] партком һайшаагаа бэлэй. Му[нөө] мэргэжэл дээшэлүүлхэ механи[за]торнуудай һургуулида орог[шо] олонхинь үнэмшэлгэнүүдые [...] механизаторнуудаар колхоз [...] дахаяа болёо.

Бүбэй Дармаев дэмы үгэ [...] лэдэггүй, харин өөрөө ямар оньһон техникэ илгаагүй һайн мэдэдэг. Тэрэ тракторист, комбайнер, мүнөө автомашинын жол[оо]шон.

...Нёдондо таряа хуряалга дүүрэхэ багта колхозой түрүү[ле]шэ нүхэр Раднаев комбайнер Бүбэй Дармаевые ажалайнь ами[тай]таар, үндэр нэрэ зэргээрэнь [...] шалхаяа ерэбэ.

— Амаршалнабди, Бүбэй Хуриганович, Россин Федераци[и]габьяата механизатор болоо[...] Дуулаагүй һэн гүш, харыш, — гэжэ хармааһаа «Буряад үнэн» газетэ гаргажа, гарыень шангаар бариба.

— Зай, Бүбэй Хуриганович, [хэ]ды гектар хүргэбэт?

— 1269 гектар болоо, — г[эбэ].

Механизатор, коммунист Бүбэй Хуриганович Дармаев һүүлшын табан жэлэй туршада таһалгаагүйгөөр Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздоо таряа хуряалгаар чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн болонхой. Баргажан нютагай ажал хэрэгээрээ суурхаһан механизатор Бүбэй Дармаевта саашадаашье амжалта туйлажа, жаргалтай ябахыень хүсэе.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Х. Дармаев.

С. ОЧИРОВ.

ХАНДА ХЭЗЭЭДЭШЬЕ ТУҺАЛХА

Хори нэгэн жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ байһан Ханда Содномовна Дашицыренова Хэжэнгэ нютагтаа суутай юм. Һаалишанда 18 үнеэн даалгагданхай. Бултадаа тугалланхай. Ханда Содномовна арба нэгэ һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1700 гаран килограмм һү һаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Загаһатын совхозой эрхим һаалишан жэлһээ жэлдэ амжалта туйладаг. Хэһэн бүтээһэнээрээ һанаагаа амардаггүй, улам оролдосотой эршэтэйгээр ажалладаг юм. Удаан саг соо хүдэлжэ олоһон баян дүй дүршэлөө залуу, һаял ажалайнгаа арюун замые эхилһэн һаалишадта дамжуулан үгэдэг. Хэзээдэшье элир нүхэдтөө туһа хүргэжэ, ажалдань амжалта хүсэжэ, амархы сэдьхэлээр хандадаг.

Ажалайнгаа намтар һая эхилһэн хүн бүхэндэ, ямаршье ажал байг, аха нүхэдэй туһаламжа ш[у]дыдашье хэрэгтэй болодог. Мүнөө Ханда Содномовнатай хамта хүдэлжэ, ажалайнгаа [...] намтар эхилһэн залуу һаалишад тэрээн тухай ходоо һайн һайханаар сэдьхэжэ ябахал.

Д. САМБУЕВ.

СОВЕТ ЛИТВАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ВИЛЬНЮС. (ТАСС). Литвагай Совет Социалис Республикын байгуулагдаһан тухай соносхогдоһоор, Литвагай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе Совет Литвагай ажалшад декабриин 16-да тэмдэглээ.

1918—1919 онуудай пролетарска революциин, Литвада Совет засагай тогтоогдоһон тухай соносхогдоһоор, Литвагай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Литвагай КП-гэй ЦК-гай, Литвагай ССР-эй Верховно Соведэй хамтын баярай заседани гүрэнэй филармониин байшан соо болоо.

Литвагай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь А. Ю. Снечкус үгэ хэлэхэдээ, энэ гайхамшагта үдэртэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые уншаа. Тэрэниие суглаарагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан байна.

Литва арадай ябажа гараһан табин жэлэй дайшалхы зам тухай Литвагай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Ю. Шумаускас элидхэл хээ.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг нэгэн дуугаар абтаа.

ЧЕЧЕНО-ИНГУШАЙ АССР. **Баатарлиг Вьетнамай бүлэг хүбүүд, басагад Грозный городто һаяхан ерэбэ. Эдэнэр гурбан жэлэй туршада эндэхи профессионально-техническэ училищида һураха юм. Эдэ хүбүүд, басагадай һайнаар һураха, ажаллаха, амарха эрхэ байдал олгогдонхой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Буй Ван Дык, Динь Ван Луан, Нгуен Виет Дао гэгшэд ханын газетэ гаргажа байна.**

ТАСС-ай фото.

Шэнэ ном

ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУД

Иимэ гаршагтай суглуулбари Москвагай политическэ литературын хэблэлээр һаяхан гараба. Энэ ном манай политинформаторнуудай хүдэлмэри ябуулгадань тон шухала туһаламжа боложо үгэхэ.

Областьнууд, республиканууд, хизаарнуудай олонхи партийна организацинуудта политинформаторнуудай бүлэгүүд бүридхэгдэжэ, һайнаар хүдэлжэ эхилэнхэй. Тэдэнэй хүдэлмэриин түрүүшын дүй дүршэл согсологдожо, тус суглуулбари соо толилогдобо.

КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таһагые даагшын орлогшо А. Дмитрюк, КПСС-эй Свердловско, Калининска обкомуудай нэгэдэхи секретарьнар К. Николаев, Н. Корытков, Украинын КП-гэй Николаевска обкомой нэгэдэхи секретарь Т. Поплевкин гэгшэдэй болон бусад партийна хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн тэрэшэлэн дээдэ һургуулиин багшанар, политинформаторнууд, журналистнуудай статьянууд эндэ үгтэнхэй. Авторнууд бодото баримтануудые хэрэглэн шэнжэлжэ, политинформаторнуудые али нэгэн асуудалаар мэргэжүүлхые тон шухала дээрэ тоолоно. Энэ ушарта агитаци хадаа ойлгосотой, хүсэтэй болоно.

Һүүлэй үедэ «Правда», «Советская Россия», «Агитатор», «Партийная жизнь» болон бусад түбэй газетэ, журналнуудта, мүн нютагай хэблэлнүүдтэ толилогдоһон политическэ информациин үүрэ ха шанарые элирүүлһэн, гол хараа шугамуудыень хараалһан материалнууд тус суглуулбарида оронхой. Тэдээн сооһоо политинформаторнууд, агитаторнууд өөртөө хэрэгтэй юумэ, ондоогоор хэлэхэдэ, ниитэ зоной дунда хөөрэлдөөн үнгэргэлгын методико мэдэжэ абаха аабза гэжэ найдагдана.

Ниитэ политическэ хүдэлмэридэ хабаадалсадаг нүхэдтэ тус суглуулбари туһатай байха гэжэ һанагдана.

УЛААН-ҮДЫН АЭРОПОРТДО

ҮРҮҮШҮҮЛДЭ — БЭЛЭГ

…ан-Үдын аэропортын залуу… Ленинэй комсомолой 50 жэ…ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ …итэйгээр хабаадалсажа, ажал…мжалта туйлаһан юм. Түрэ…эгэн — авиатехник Алексей …тэ СССР-эй гражданска ави… министр нүхэр Логиновой …билгатай Хүндэлэлэй грамо…яхан барюулагдаба.

…н тэрэшэлэн ЛИ-2 самолёдой …ир Анатолий Абашеев үнэ…лэгээр шагнагдаһан байна.

ОЛЗО ЕХЭТЭЙГЭЭР

…ропортын коллектив түсэб… болон урмашуулгын шэнэ …ла ороһоор үнинэй. Шэнэ гу… орожо ажаллахада яһала …ой байба. Байгша жэлдэ түс …ектив 1 миллион түхэригэй …оруулаа. Түсэбынь 300 мян… түхэригөөр үлүүлэн дүүргэг… Иимэ ехэ олзо оруулһанай … материальна урмашуулгын … мянган түхэритэй фонд бии … Культурно-ажаһуудалай ба…ла 238 мянган түхэриг һо…гдобо.

…гэжэ эрхим һайнаар ажалла…түрүү хүдэлмэришэд ходолоо …эн шанда хүртэн урмашана, … һайнаар хүдэлхэ хүсэл зо…үрдаа табидаг болонхой.

И. ХАРПУНОВ.

…ДЭБХИТЭЙ БАГША, …ПОРТСМЕН

…унхэнэй аймагта болоһон спор…алишье мүрысөөндэ солбон …ан хүбүүд, басагадай дунда … шуумар залуу спортсмен …адаг.

… Энэ бэрхэ залуумнай хэн …-гээд, спортдо дуратайшуул …үшын удаа һонирходог бай… Мүнөө тэрэниие танихагүй …аймаг соомнай хомор хаш. …ын наадануудта өөрөө ха…асана, эдир залуушуулые …ана, оролдоно. Урдань хүдөө …гуудта волейбол, городки, …ол наадаха, санаар ябахаһаа …е балай хэрэгсээдэггүй һэм … Харин һүүлэй жэлнүүдтэ …р дээрэ конькигаар урилдаа… хоккей наадаха гэхэ зэргэ … гоё мүрысөөнүүд үнгэргэг…р болоо гээшэб! Жэлэй дүрбэн … ниитэ залуушуулые хабаа…даг баскетбол наадан эдир…лэ илангаяа һонирхолтой.

…портын имэ олон янзын наа…удта залуушуулые һурган …үжүүлэгшэ багша, спортсмен …ор Тугжиевич Пантеев тухай … хөөрэнэбди. Солбон, шираг …смен-багша 26 наһатай. …и Банзаровай нэрэмжэтэ Бу…ай багшанарай институдай …ын факультет дүүргэһэнэй … Хэрэнэй дунда һургуулида, …ь өөрынгөө түрэһэн Хуурай…гай дунда һургуулида баг… хүдэлнэ.

…рхэ спортсмен байһан тула… республикынгаа спортивна …уулагдамал командануудта …ожо, Шэтэ, Свердловск бо… бусад городуудта үнгэргэг… мүрысөөнүүдтэ нүхэр Пан… олон удаа хабаадалсаа. Мүн … һургуулиингаа һурагшадые …дто дуратайгаар хүмүүжүү… олон янзын һорёонуудые хэ…байдаг дээрэһээнь **Хуурай-һу…** һургуулиин һурагшад…ртсменүүд аймагай мүрысөө…тэ түрүү һууринуудые эзэл… дүрбэн удаа кубок шанда …эһэн байха. **Энэ нютагай за…шуул** барилдаагаар, волейбо…, футбол, санын урилдаагаар …доо **түрүүлдэг** заншалтай. **…ь багша-спортсмен Виктор …жиевичай** оролдолгын аша …

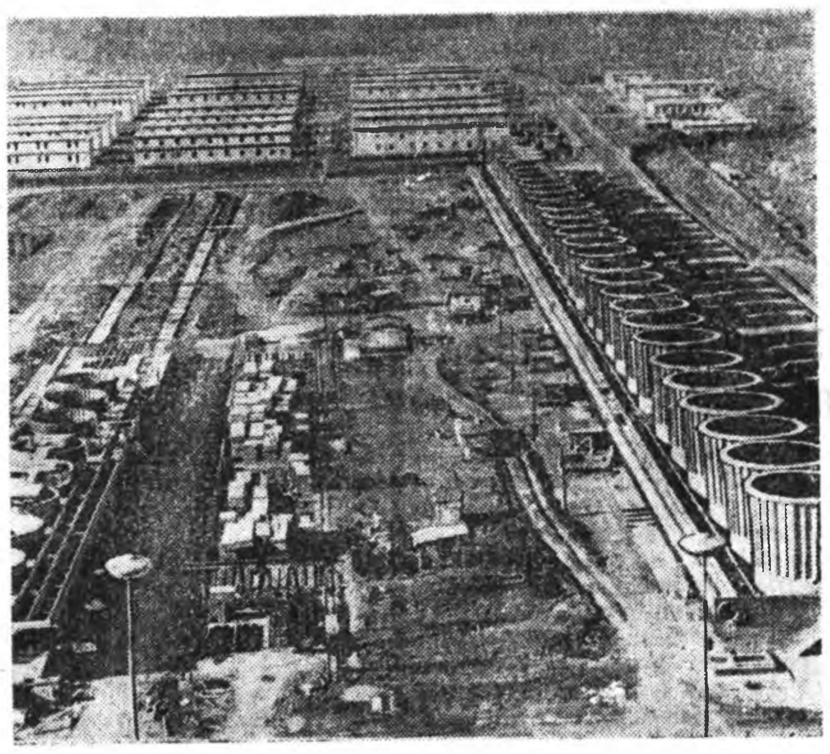
…портын шадабари **мэргэжэлые** …аар шудалһан, эрдэм номдо …мээр һуралсан, нютагайнгаа …а һургуули түгэсхэлэн …ахинов, Г. Сыбелов болон … Буряадай багшанарай ин…дай спортын факультедтэ …алта һайнаар барижа ороһон …а юм. Виктор Тугжиевич ган… спортын, һуралсалай, хү…үүлгын хүдэлмэри ябуулаад, …нгөө үүргые хизаарладаггүй. …г дээрээ хүн зоной дунда …лагдадаг ниитын хүдэлмэри… эдэбхитэйгээр хабаадалсана. …агай граждан оборонын коми…е толгойлно.

…ажалшадай дунда спортивно… …үжүүлгын ажал ябуулгаар …ятай байһанайнь түлөө тэ…ие спортын «Урожай» бүлгэ… совет, ВЛКСМ-эй райком …шаалай грамотануудаар шаг…һэн. Мүн ВЛКСМ-эй 50 жэ…ойтой дашарамдуулан, КПСС-… Түнхэнэй райком, аймагай …шалай депутадуудай Советэй …лком нүхэр Пантеевые Хүн…элэй грамотаар шагнаһан бай…

…эдэбхи үүсхэл ехэтэй, олоной … туһада оролдосотой энэ баг… өөрынгөө урда табигдаһан зо…гонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр …үүлжэ шададаг тулада аймаг …оо, хамта хүдэлдэг нүхэд бо… һурагшад, түрэлхидэй дунда … хүндэтэй юм.

Б. БИРБАЕВ,
багша.

Болгариин Арадай Республика. Видин городһоо холо бэшэ ехэ комбинат баригдажа байна. Энэ комбинат хадаа машинын мөөрнүүдые бүтээдэг болохо юм. Жэлдэ 1 миллион 200 мянган мөөр бүтээжэ шадаха юм. Зураг дээрэ: комбинадай барилга.

ТАСС-ай фото.

Венгриин Арадай Республика. Дьёндьёш городто ехэ электростанци баригдажа байна. Орон соохи эгээл томо энэ электростанци Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ юм. Станциин түрүүшын энергоагрегат ерэхэ жэлэй февраль һара соо ашаглалгада үгтэхэ байна. Зураг дээрэ: станциин барилга.

ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

БОЛГАРИ

Ловечтэхи «Балкан» гэжэ хүнгэн автомобильнуудай завод жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые дүүргэв. Предприятиин дүрбэ мянган тоото коллектив 36.906 мянган левэй продукци арадай ажахыда үгэһэн байна. Жэлэй эсэс хүрэтэр завод үшөө 2.700 левэй автомобильнуудые бүтээжэ гаргаха.

Жэлэй даалгабаринуудай дүүргэгдэһэн тухай мэдээсэлнүүд бүхы республика сооһоо үдэр бүхэндэ абтана. Асеновградтахи «Руен» гэжэ машина бүтээлтын завод, «Васил Коларов» гэжэ модо болбосоруулгын завод жэлэйнгээ үйлэдбэриин даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэв. Хасковско округой «Капитан Петко-Войвода» гэжэ руднигай горнягууд 1968 онойнгоо түсэбтэ ороходо һүүлшын тонно руда малтажа абаа.

* * *

Болгарида тамхи абалта 1939 онойхитой сасуулбал, дүрбэ дахин нэмэжэ, бүхы Европодо ургуулан абтадаг тамхинай 20 процентнь мүнөө болонхой. СССР, Франци, Польшо, Чехословаки ба бусад оронуудта Болгари жэл бүхэндэ 35 мянга үлүүтэй тонно тамхинай зүйл худалдадаг юм.

ПОЛЬШО

Доодо Силезидэхи шахтёрнуудай ниислэл болотшо Валбжих эрхим һайн шаажан амһартануудые гаргадагаараа мүн лэ суурхадаг юм. Столовонуудта хэрэгтэй шаажан амһарта бүтээн гаргадаг эндэхи фабрика Польшо доторхи эгээн томо предприятинуудай нэгэн болоно. Энэ фабрика бүхы ороноо хангахаһаа гадна, бүтээһэн зүйлнүүдэйнгээ 45 процентые хилын саана, гол түлэб СССР, Англи, США, Югослави болон Дүтын Зүүн зүгэй оронуудта гаргажа худалдадаг. Фабрика 120 жэлэй урда тээ баригдаһан болобошье, хододоол шэнэдхэн һэлгэгдэжэ, нарижуулагдажа байдаг. Мүнөө эндэ үйлэдбэриин шэнэ цехүүд баригдана.

* * *

Польшодохи тон томо гидроэлектростанци Кошалинска воеводствын Жидов городто баригдажа байнхай. Уһанайнь нюруугай хэмжээнэй 80 метрээр ондо ондоо, бэе бэеһээ километр хахад холо байдаг хоёр нуурые холбоһон трубопроводоор урдаһан уһан энэ станциие хүдэлгэхэ байна.

МОНГОЛ

Монголой уран зураашадай гурбадахи съезд Улаан-Баатарта боложо байнхай. «Мүнөөнэй үе саг ба Монголой зураглан харуулгын искусство» гэһэн элидхэл Монголой уран зураашадай холбооной түрүүлэгшэ Н. Чултэм хэлэн байна.

Ороной арадай ажахыда бэелүүлэгдэһэн социалис шэнэдхэлгэнүүд, угаа ехэ хэмжээтэйгээр бодхогдожо байһан шэнэ барилганууд зураглан харуулгын искусствада уран һайханаар бэелхэ ёһотой гээд тэрэ хэлээ. Манай зураашадай зохёолнуудай ехэнхинь эдэ темэнүүдтэ зорюулагданхай. Мүнөө үе сагай темэдэ зорюулагдаһан зохёолнууд жэл бүри эмхидхэгдэдэг монгол уран зураашадай выставкэнүүд дээрэ ехэ һуури эзэлдэг.

В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойе ба Монголой арадай революциин табин жэлэй ойе эрхимээр угтаха гээшэ Монголой зураглан харуулгын искусствын шадабаританай шухалын шухала зорилго болоно гээд онсолон тэмдэглээ.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Прагын хүн зон барилгашадһаа һайн бэлэг абаба. Городой эгээн лэ түб дунда—Вацлавска талмайе хүндэлэн газар доогуур гарадаг, эскалатораар хангагдаһан зам Чехословакиин ниислэлдэ анха түрүүнээ баригдаба. Шэнэ түхеэрэлгые Прагые толгойлогшо Л. Черный баярай оршон байдалда нээгээ. Газар дорохи залай талмай 3,5 мянган дүрбэлжэн метр юм. Газетэнүүдые, элдэб һонирхолтой зүйлнүүдые худалдадаг киоскнууд, ниислэлэй магазинуудай эд бараанай дээжэнүүдые харуулһан витринэнүүд эндэ түхеэрэгдэнхэй.

Газар доогуур талмайе хүндэлэн гарадаг замай нээгдэхэдэ, талмай дээгүүр дүрбэн зүг тээшээ гарадаг машинанууд, автобусууд болон трамвайнуудай хэдэн олон мянган жолоошодто аятай боложо үгөө.

ГДР

СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи научно-техническэ харилсаа холбооной үргэдхэхэ тудам совет хэблэлые немец ажалшадай хэрэглэлгэ ехээр дээшэлнэ. ГДР-эй хэдэн арбаад мянган эрхэтэд 1248 эндо ондоо нэрэтэй совет газетэ ба журналнуудые захидаг. Советскэ техническэ, математическа ба естественно-научна журналнуудые уншагшад илангаяа ехээр һонирходот. Тэдэниие ГДР-тэ 10.000 хүн захидаг байха юм.

ВЕНГРИ

Советскэ Союзай предприятинуудта бүтээгдэһэн мебельнүүдэй выставкэ Будапештдэ нээгдээ. Совет орондо бүтээгдэһэн мебель ехэ эгүйсэтэй байдаг. Тэдэниие бүри олоор худалдажа абаха тухай хэлсээн мүнөө үедэ хэгдэжэ байнхай. Выставкэ дээрэ табигдаһан мебельнүүдэй ямарнуудынь илангаяа ехээр һонирхогдоноб гэжэ тодорхойлолго выставкын зорилгонь болоно.

ЮГОСЛАВИ

Кикиндын ба Велебитэй районидо нефтиин шэнэ уурхайнууд ашаглагдажа эхилээ. Республикын энэ автономито хизаарта нефтиин уурхайнуудые ашаглалгын эхилһээр хорин жэлэй ойе воеводинын нефтьшэд эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэжэ байнхай. Эдэ жэлнүүдтэ бассейн 1.800 мянган тонно нефть, 920 миллион кубометр газ орондоо үгэһэн байна.

Хоёр шэнэ уурхай жэл бүхэндэ түс бүридөө 70 мянган тонно нефть үгэхэ юм.

КНДР

Корейн профсоюзуудай нэгэдэлэй 4-дэхи съезд Пхеньянда нээгдээ. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ профсоюзуудай туйлаһан амжалтануудай дүнгүүд съезд дээрэ гаргагдахэ, Корейн Ажалай партиин конференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые республикын правительствын программые бэелүүлхэ талаар профсоюзуудай зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

(ТАСС).

СОГТОЙ, ХҮХЮУТЭЙ ҮЕТЭН

ЗАЛУУШУУЛ! Залуу наһанай сог зали хэзээдэшье мүхэжэ һуладаггүй. Ямаршье хүдэлмэридэ залуушуулай хүдэлжэ байгаа хада ажалай охин, тэдэнэй хүхюун зугаа, хонгёо һайхан дуунууд зэдэлжэл байдаг. Ажалай халуун хаһада манай нютагта ерээ һаа, хүсэтэ техникын хүнхинөөн соо механизаторнуудай хүхюун дорюун ажалые хаража ханахагүйт. Трактор агтын таршаганаан соо тала гүбээгээ, уужам нютаг дайдаяа магтаһан залуу үетэнэй хонгёо дуунуудай аялта татагдажал, сууряатажал байха.

Совхозоймнай мал ажал дээрэ хэды олон залуушуул хүдэлнэб! Фермэ, гүүртэнүүдээр ябахада, залуушуулай, комсомол эдир наһатанай хэжэ бүтээжэ байһан ажал хододоол магтаалтай байдаг. Ажахымнай дирекци, партийна организаци залуу үетэниие хүмүүжүүлхын, эрдэм бэлигтэй болгохын тулада анхаржа байдаг. Залуушуул аха зоноо хүндэлнэ. Энээндэ нэгэ нимэ жэшээ хэлүүлаябди. Бодонгуудта анха түрүүн багшалжа, өөрынгөө эрдэм бэлигые эдиршүүлдэ залаһан, гушаад оной комсомолец С. И. Ильин, запасай офицер Ц. Ц. Дондубон гэгшэд бии. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадтай нютагай залуушуулай уулзалган болоходо эдэнэр байлсажа, ажабайдал тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэһэн байгаа. Аха үетэнэй һайн һайхан заншалые мүнөөнэй залуушуул халан абажа, хамтынгаа ажахые хүгжөөжэ байна. Ажаллаха, эрдэм номдо һураха, хүхюун сэнгэлигээр амарха гээшэ тэдэнэйл шангин хэрэгынь болонхой.

Бодонгуудай совхозой комсомолой организацида 45 гэшүүд тоологдоно. Эдэнэй олонхинь үйлэдбэридэ хабаадана. ВЛКСМ-эй гэшүүн В. Батожапов үнгэрһэн намар таряа хуряалгада хабаадаа. Энэ нүхэрэй магтаалтай байһаниинь хүн бүхэн мэдэхэ байха. Даадаг комбайнаараа 441 гектар таряа хуряажа, хамта 3359 центнер ороо̄һо сохиһон. Тиигэжэ нүхэдэйнтөө дунда шалгарһан байна. Комсомолец Н. Т. Цыбенов 328 гектар таряа хуряаһан. Эдэ хоёр «Совхозой эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэтэй болоо. Залуу малшан Д. Д. Цыдендоржиев зунай хаһада 119 толгой хашараг һайнаар бэлшээн таргалуулжа, хамтынь шэгнүүр 104 центнерээр нэмээгээ. Бүхы малынь тарган дээрэ тоологдожо гүрэндэ тушаагдаба. Нүхэр Цыдендоржиев мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, ВЛКСМ-эй ЦК-гай хүндэтэ значок үбсүүн дээрээ яларуулна. Ондоошье комсомолшуудые нэрлээбди. Слесарь С. Куршев, бригадир В. Намсараев, механизаторнууд М. Куршев, М. Федоров, малшад Е. Лундыкова, Ц. Бадмажапова, Н. Содномова, С. Ирдынижапова гэгшэд залуу үетэнэйнгөө дунда ажал хэрэгээрээ шалгарна.

Хонхолын эхин организациин комсомолшууд ажахынгаа һалбаринуудые олзотойгоор эрхилхын түлөө оролдожо, ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэжэ байдаг. Энэ эмхиие Г. Ирдынижапова хүтэлдэг юм. Үбһэ хуряалгын хаһала эндэ комсомол-залуушуулай звено эмхидхэгдэжэ, отделениин бүхы сабшалангай ехэнхинь тэдэнэй гараар хуряагдаһан байгаа. Хонхолынхид хүхюу даа. Өөһэдынгөө хүсөөр ажалшадта концерт харуулдаг, хөөрэлдөө үнгэргэжэ, орон доторхи һонинoo нютагайнгаа зондо ойлгуулжа байдаг. Тэдэнэй хүсөөр воскресннигүүд үнгэргэгдэнэ. Тэндэ олоһон мүнгэнь баатарлиг вьетнам арадай үхибүүдтэ туһаламжа болгон зорюулагдана, элдэб спортивна хэрэгсэлнүүдтэ гаргашалагдана.

Һүүлэй үедэ спортивна хүдэлмэри нилээд һайжараа. Комсомолец С. Куршев ажалаараа жэшээ харуулжа байхынтаа хажуугаар, залуушуулай дунда спортивна хүдэлмэри эмхидхэлсэдэг. Совхозоймнай спортивна команда аймагайнгаа мүрысөөндэ хэдэ дахин түрүү гаралсаа, шанда хүртөө. Мүнөө республикадаашье түрүү һуури эзэлхын түлөө хабаадалсадаг болонхой. Совхозоймнай уран һайханай коллектив аймагай харалтын болоходо, хоёрдохи һууриде гараа һэн. Грамота болон үнэтэ бэлэгүүдтэ олон залуушуул хүртөө. Зүжэг наада табилгала, дуу дуулалгада механизаторнууд, малшад эдэбхитэйгээр хабаадана. Шофер Д. Дармаевтанай, механизаторнууд Б. Цыбиковтэнэй, Ц. Бальжинимаевтанай, барилгашан Б. Дондубонтоной, нютагай багша Ч. Цыреновтэнэй бүлэнүүд уран һайханай коллективтэ оронхой.

Үшөө хэлэхэдэ, хүдөө тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри комсомол, залуушуулай хүсөөр лэ бүтээгдэнэ. Энэ нютагта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадажа, ами наһаяа алдаһан сэрэгшэдтэ зорюулһан памятник харанабди. Анхан колхоз тогтожо байхада ангиин дайсадай харата гараар хорлуулһан коммунист Ц. Банзаровта зорюулһан хүшөө бодхоогдонхой. ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойе уттуулан гоё сэрлиг таригдаа. Тосхон бүхэн ногооруулагдан шэмэглэгдэнэ.

Залуу үетэн аха зоноо хүндэлжэ, тэдэнэй һайн һайхан замые халан абажа, совхозойнгоо экономико хүгжөөхын тулада эршэ зоригтойгоор оролдоно гээшэ. Мүнөө үеын залуушуул иимэл сог залитай байха ёһотой.

Д. ТОГОШИЕВ,
партийна организациин секретарь.

Бэшүүрэй аймаг.

Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой гэшүүн Владимир Патархеев 20 гаран жэлэй туршада малшанаар хүдэлнэ. Мүнөө Баруун гол гэжэ нютагта 80 толгой хашараг харууһална. «Коммунизм» колхозой үнинэй малшан Федор Осохеев (баруун гарһаа) 350 толгой түлгэдые даажа абанхай. Эдэ хоёр нүхэд нэгэшье толгой мал гарзалуулангүй, тобир тарганаар ондо оруулха зорилготой.

П. ЖУЖУЕВАЙ фото.

АМЕРИКЭ — «ЭГЭЭЛ ХУУЛИГҮЙ ОРОН»

Империализмын номнолшод монополис капиталай засагые «эрхэ сүлөө», «демократи» гэһэн худал хуурмаг лозунгнуудаар сагааруулхые оролдодог. Эдэнэр Америкын социальна байгуулалтые «шэнэ», «хубилгагдаһан», «арадай» капитализм гэжэ нэрлэдэг байна.

«США хэмжээлэшэгүй ехэ арга боломжотой гүрэн байһан зангаараа»,—гэжэ «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журнал баталан хэлэхэ зуураа, Америкын хүн бүхэн тулюур байдалһаа гарахаһаа гадна... миллионер болохо аргатай гэжэ найдуулхые оролдоно. Мүн энэ журналда толилогдоһон мэдээнэй ёһоор, Америкэдэ ажаһуудаг 26 миллион хүн зон дунда зэргын шадалтанай тоодошье орожо шаданагүй. Дундаһаа доодо шадалтай, тон үгытэй тулюур байдалда 30 гү, али 40 миллион американецууд ажаһууна гэжэ Америкын бусад шэнжэлэгшэд баталан хэлэхые оролдоно.

Энэ асуудалаар Уильям Домхофф гэгшын һаяхан хэһэн шэнжэлгэнь «Америкые хэн зонхилноб?» гэжэ нэрлэгдэнхэй. Оронииемнай эгээл ехэ баяшуул толгойлно гэжэ Калифорниин университедэй буржуазна эрдэмтэн удаан шэнжэлгэ хэһэнэйнгээ һүүлээр тобшолол хээ. Америкын эзэд баяшуулай бүлэг—100 мянга хүрэхэгүй шахуу бүлынхиһөө бүридэдэг байна. Эдэ баяшуул оронойнгоо экономикые үргэлжэ дээрэнь хинан шалгахаһаа гадна, угаа ехэ олзо доход абажа байдаг гэжэ номой зохёоо̄ тор бэшэнэ. Америкын общесвые толгойлжо байдаг эдэ эзэд баяшуул, Домхоффын хэлэһэнэй ёһоор, оронойнгоо гадаадын, дотоодын политика тодорхойлжо, хэблэл, радио, телевидени болон киногой, мүн элдэб ассоциаци болон фондынуудай туһаламжаар пропаганда эрхилжэ байдаг. Бүлэг баяшуул гүрэнэй гол шухала бүхы эмхи зургаануудые, Пентагон түрүүтэй сэрэгэй аппарадые, тагнуулай түбэй управлениие (ЦРУ), хиналтын органиие (ФБР), тэрэшэлэн Америкын буржуазна хоёр ехэ партиие—республиканска, демократическа партинуудые хинан шалгажа, хүтэлбэрилжэ байдаг.

«Олзо абажа байгшадай дундаһаа бүри үсөөн бүлэг зонуудай—зонхилогшодой бии байһаниинь мэдээжэ. «Олзо доход абалга улам дээшэлжэ байна» гэжэ «Нью рипаблик» журнал бэшэхэ зуураа, ингэжэ зааһан байгаа: мүнөө үедэ 200 корпораци США-гай үйлэдбэриин 60 шахуу процентые хинан шалгаха зуураа, оронойнгоо бүхы экономико болон политикада шиидхэхы ехээр нүлөөлжэ байдаг. «Сэрэгэй промышленна комплексын» нүлөөн мүн лэ дээшэлнэ, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргагшад «Вьетнамай шуһата дайнһаа, ядерна, мүн юрын зэбсэгүүдые түхеэрэлгэһээ улам баяжана» гэжэ сенатор Д. Кларк һаяхан тэмдэглээ.

Эгээл тиимэһээ «ехэ олзо» абагшад лэ оронойнгоо бүхы байдалда хамаархажа байдаг. Һунгалтын гуримынь, ехээр магтуулдаг буржуазна «демократинь» баяшуулай аша туһада зорюулагданхай. Олониитэ арад зон өөрынгөө түлөөлэгшэдые гүрэнэй дээдэ тушаалнуудта һунгаха аргагүй байдаг. Энэнь ноябриин эхеэр США-да болоһон һунгалтануул үшөө дахин гэршэлэн харуулаа. Тэдэ һунгалтануудта ехэ капиталай түлөөлэгшэд лэ хоорондоо хүсэеэ туршалсаа. Тиигэнгүй арганьгүй байгаа. Һунгалтын кампанинуудые үнгэргэхын тула бүри ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдадаг болоо.

Мэргэжэлтэдэй тоолон тодорхойлһоной ёһоор, энэ жэлэй һунгалтын кампанида 250 миллион доллар гаргашалагдаа. Гансал президентые һунгалгын кампанида (даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор) 55 миллион шахуу доллар гаргашалагданхай. Тон хархис, фашис зонхилогшодой зүгһөө дэбжүүлэгдэһэн Уоллес (тэрээндэ 10 миллион шахуу хүн дуугаа үгөө) һунгалтын урда тээхи тэмсэл соогуур оло миллион доллар гаргашалаа. Томо томо магнадуудта дэмжэгдэһэнэйнгээ ашаар лэ Уоллес нимэ ехэ мүнгэ зөөри абаха аргагүй байтаа. Ехэ ехэ баяшуул тон хархис үзэл бодолтой Уоллесые зорюута «хадагалжа» байдаг, хэрбээ буржуазна демократиин доройтон муудаа һаань, энэ хүн арадай уур сухалнаа абарха шадалтай хүн гэжэ тоолодог байна.

Ороной хуули гаргадаг дээдын орган болохо шэнээр һунгагдаһан США-гай конгрессэй социальна бүридэл тухай мэдээнүүд үшөө эли болоодүй байһаар. Шэнэ конгресс январь һараһаа уялгаяа дүүргэжэ эхилхэ юм. США-гайхид шэнэ мэдээнүүдые гаргахаяа яарадаггүй. Тиибэшье конгрессдэ шэнээр һунгагдаһан хүнүүд ангиингаа шэнжэ шанараар түрүүшын бүрилдэлһөө балай хубилаагүй гэжэ этигэхээр. Мүнөө болотор США-гай сенаторнуудай табанайнь нэгэн миллионер байһан юм.

«Баян бэшэ гү, али бэеэ худалдаагүй хүнүүд» Америкын конгрессдэ һуури эзэлхэ аргагүй юм гэжэ «Ю. С. Ньюс энд Уорлд рипорт» бэшэнэ. Буржуазна политигуудай хэндэ бэеэ худалдадаг байһаниинь нюуса бэшэ болонхой. Тэдэнэр ехэ олзо абадаг баяшуулдал бэеэ худалдана.

Һунгалтанууд ёһотой һайнаар үнгэрхэеэ болинхой гэжэ америкынхидэй нилээд олониинь ойлгодог боложо байна. Хэды ехэ шууяанай гаргашье һаань, нилээд олон һунгагшадые һунгуулиин участогуудта еруулжэ шадаагүй. Һунгаха эрхэтэй 120 миллион американецуудай 48 миллиониинь һүүлшын һунгалтада хабаадалсаагүй.

Америкын юрын хүнэй дураа гуталгань улам ехэдэжэ байна. Юрын хүнүүд энээнэй урда тээхи һунгалтануудай урда тээ мэхэлүүлһэнээ һанажа, шэнэ найдуулгануудта үнэншэхээ болёо. Вьетнамда ээрхэг туримхэй дай хэлгэдэ мүнгэ зөөри нэмэжэ үгэгты, буу зэбсэг бүри ехээр гаргая гэһэн Пентагоной бүхы эрилтэнүүдые дуратайгаар бэелүүлжэ байһан 90-дэхи зарлалай конгрессэй түлөөлэлгын эрхэ январь һарын эхээр дүүрэхэнь. «Үгырэн хооһоролготой тэмсэлгэдэ», ажалгүй хүнүүдтэ үгтэхэ тэдхэмжэдэ, гэр байра барилгада, элүүрые хамгаалтада, гэгээрэлдэ, хүн зоной бусадшье хэрэглэмжэдэ һомологдоһон мүнгэ зөөри алмаһачай ашаар конгресс Пентагоной эрилтэ хангаа.

«Арад зоной байра байдал һайжаруулгада мүнгэ зөөри гаргашалангхаар буу зэбсэг бүтээлгэдэ гаргашалаашань дээрэ гэжэ баяшуул саг үргэлжэ тоолодог,—гээд буржуазна мэдээжэ түүхэшэн А. Тойнби мэдүүлнэ. Америкын кампанинууд гүрэндэ түлэдэг алба налогһоо жэл бүри 6 миллиардһаа дээшэ доллар нюуна гэжэ сенатор Р. Кеннеди алуулхынгаа урдахана мэдүүлһэн юм.

Арад зондо ашатай туһатай ямар нэгэн дурадхалнууд тухай хөөрэлдөөнэй болоо һаань Америкын конгресс асуудал шиидхэлгые ехээр удаарuулхые оролдодог, харуу ган гаргадаг байна.

22 миллион негрнүүдэй эрхэ хамгаалха тушаа оруулагдаһан дурадхалнууд тухай, Тафта-Хартлиин гаргаһан хуулиин тон хэрзэгы статьянуудые, олон зоной хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг ажалшадай буһалгаануудые дараха зорилготойгоор гаргагдаһан хүдэлмэришэдтэ харша, арадта харша бусадшье хуулинуудые болюулха тушаа хэгдэһэн зарим тэды алхамууд тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Мүнөө үеын капитализм доройтон муудажа байна. Холбоото Штадуудта социальна политическэ зүрилдөөнэй һүжэрһэн ушар энээниие элеэр гэршэлэн харуулна. «Мүнөө үеын Америкэ бүхы талаһаа муу жэшээ харуулдаг болоо» гэжэ һаяхан президентын тушаалда һунгагдаһан Р. Никсон һунгуулиин урда тээхи үгэ буляалдаан соогуур мэдэрһэн юм. Үнэхөөрөөшье орон соонь политическэ һанаашалгаар хүнүүд олоор алуулагдана, гэмтэ хэрэг хэгшэд, алууршад улам олошорно. Тагнуул болон мүрдэлгэ национальна шэнжэ шанартай болонхой. Америкын мэдээжэ социолог Э. Монтегю США-е «дэлхэй дээрэхи эгээл хуулигүй гүрэн» гэжэ нэрлэһэн байна. Түрүү үзэл бодол баримталдат эмхинүүдтэ, тэдээнэй ажал ябуулагшадта эсэргүүгээр, демократическа хүдэлөөндэ эсэргүүгээр, гражданска эрхын түлөө тэмсэгшэдтэ эсэргүүтээр хэгдэдэг хашалта, хэһээлтэнүүд США-гай үдэр бүриин ёһо заншалынь болонхой.

Яһанай илгаа гаргалга, буу зэбсэг ехээр түхеэрэлгэ «Америкын буржуазна демократиин» түшэг тулгууринь болонхой. Иигэжэ доройтон муудажа байһанаа бүхы дэлхэйдэ элишэлэн харуулна.

США-гай олон тоото политическэ ажал ябуулагшад болон комментаторнууд мүнөөнэй байдалые муушалдаг, саашадаа ямаршье этигэл найдабариин үгы байһан тухай бэшэдэг болоо. «Үргэн ниитэ арад түмэнэй буруушаалгаяа мэдүүлдэг болоһон дээрэһээ манай общество доройтон муудажа байна»—гэжэ Америкын уран зохёолшо Ф. Нибел мэдүүлнэ. Америкын арад зон мүнөөнэй гуримые улам ехээр буруушаадаг болоно байна. Америкын баяшуулай худал хуурмаг «демократи» хүн зоной һанаа сэдьхэлдэ таарахаяа болёо.

И. ЛАПИЦКИЙ.
(ТАСС).

ЭРДЭМТЫН ЖАРА НАҺАН

Дмитрий Андриянович Алексеевэй жара наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Ленинэй орденто А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Ленинградай гүрэнэй университедэй багшанар, эрдэмтэд зүүн зүгэй факультедэй байшан соо эрдэмтын түрэһэн үдэрые мүнөөдэр тэмдэглэхэнь. Дмитрий Андриянович эрдэм наукын, гэгээрэл болбосоролон аша туһада олон хүнүүдые һурган гаргаһан бэлигтэй бэрхэ эрдэмтэ юм. Мүнөө Ленинградай гүрэнэй университедэй монгол хэлэ бэшэгэй кафедрые даагшаар ажаллажа байхадаа, аха дүү оронойнгоо студентнэрэй үндэһэн хэлэ бэшэгээ шудалха хэрэгтэнь бүхы бэлиг шадабаряа зорюулжа байдаг. Үнгэрһэн үе соо Д. А. Алексеев манай республикын олон тоото багшанарые, эрдэмтэдые һургажа гаргаа. Эрдэмтын һургаһан хүнүүдэй олонхидынь манай республикада, мүн Хүршэ Эрхүү, Шэтэ хотонуудта ажаллажа байдаг. Дмитрий Андриянович шабинарай нэгэн — Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхын кафедрын багша Д. Б. Улымжиев мүнөө түүхын эрдэмэй докторой диссертаци хамгаалхаяа Ленинград хото мордонхой.

Нүхэр Алексеев Ленинградай гүрэнэй университет, удаань аспирантура дүүргээд, республикынгаа ниислэлэй эрдэм шэнжэлэлгын институдай хэлэ бэшэгэй таһагта, мүн багшанарай институдай буряад хэлэ бэшэгэй, литературын кафедрада хүдэлһэн юм. Удаадахи жэлнүүдтэ — 1945 онһоо хойшо мүнөө хүрэтэр Ленинградай университедтэ багшалжа ябана. Университедэй монгол хэлэнэй кафедрые дүүргэжэ гарагшадай 30 гаранинь мүнөө эрдэмэй кандидадууд болонхой. Эрдэмтэ Д. А. Алексеевэй бэшэһэн научна хүдэлмэринүүд яһала олон. Тэдэнэй дунда буряад хэлэнэй грамматикын, мүн буряад нютаг хэлэнүүдэй асуудалнуудаар толилогдоһон шэнжэлгэ, дурадхалнууд олон.

Буряад хэлэнэй хүгжэлтэдэ зорюулагдаһан асуудалаар зүблөөн, суглаануудай зарлагдахада Дмитрий Андриянович хододоо хабаадалсажа, түрэл буряад хэлээ һайжаруулха хэрэгтэ туһалалсажа, зүбшэл заабари үгэжэ байдагынь һайшаалтай. Октябриин 50 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, манай республикын Верховно Соведэй Президиум Д. А. Алексеевтэ «Буряадай АССР-эй эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо бэлэй.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: доцент Д. А. Алексеев.

ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ШЭНЖЭЛГЭ

Һаяхан республикын номой магазинуудта «Буряадай үльгэрнүүд» гэжэ шэнэ ном худалдаанда гараба. Тэрэ хадаа буряад үльгэрнүүдэй уг үнги, маяг хэлбэри, удха болон уран һайхан тухай шэнжэлэлһээ бүридэнэ. Авторынь хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор, эрдэмтэ Алексей Ильич Уланов. Тус номые СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиал хэблэн гаргаа.

Манай Буряадай үргэн олон уншагшадта илангаяа «Эпосые шэнжэлэн тодорхойлго», «Буряад эпос» гэһэн элитэ хүдэлмэринүүдээрэ А. И. Уланов мэдээжэ болонхой ааб даа. Эрдэмтын «Буряадай үльгэрнүүд» гэжэ шэнэ хүдэлмэринь эндэ дурсагдагша хоёр шэнжэлгые зааханшье дабтаагүй, шэнэ зохёол мүн. Үльгэрые гүйсэдхэлгэ, үльгэрэй байгуулалта ба үльгэрнүүд дотор хүниие зураглан харуулалга гэһэн гурбан бүлэгһөө бүридэһэн ном болоно.

Буряад эпос болон бусад үльгэрнүүдые шэнжэлэн, автор энэ ном соогоо аяар Енисейһээ Амар хүрэтэр, Зэдэһээ Тунгусска хүбсагайнуудай тэн хүрэтэр таран һууһан хори, булагад, эхирид отогой буряадуудай хүгжэлтые зураглана, тэдэнэй матриархадһаа патриархада оролгын аб адлихан бэшэ байһыень тэмдэглэнэ.

Манай һаяхада, эрдэмтэ буряад яһатаниие отог отогоорнь илгажа шэнжэлһэниинь зүбтэй байна. Юундэб гэхэдэ, отог бүхэн өөрын хүгжэлтэтэй байгаа бшуу. Жэшээнь, хори буряадуудай дунда XVII зуунай үеэр ангита общество бии болоод байгаа ха юм. Баяшуул болон үгытэйшүүл, засаг баригшадай илгаа, бүдүүн шажанай нэбтэрэн оролто хори буряадуудай тэрэ үеын гол илгаань болоно ха юм. Харин Ангар мүрэнэй эрьеэр, Алайрай, Үнгын талаар һуудаг буряадуудта сэрэгэй засаг ехэ хүгжэнги байгаа. Харин тиихэдэнь эхиритбулагадууд энэ үедэ тиимэншье засагтай болоодүй байһан байна гэжэ эрдэмтэ буряад үльгэрнүүдые шэнжэлэн элирхэйлнэ. Юундэб гэхэдэ, аман зохёолдонь богоолнууд, албатан гэхэ мэтэ үгэнүүд үгы байна.

Үльгэршэд олон ондоо янзаар тэрэнээ гүйсэдхэдэг байгаа гэжэ шэнжэлэгшэ харуулна. Дуулажа, үгэлжэ хэлэлгэ тус тустаа өөрын шалтагаантай байгаа ха юм. Жэшээнь, ангуушадые зоригжуулхын тула үльгэршэд хэдэн үдэр урид бэлдэдэг, илангаяа гөөр дуулан хэлэхые һурадаг байгаа. Энэ монгол угсаатанай үльгэршэдтэ хабаадана. 1918 ондо толилогдоһон «Монгол угсаатанай арадай үтүүлбэриин жэшээнүүд» гэжэ ном соо «үльгэршэд һохор хүниие харадаг болгохын, дайнда дарагдахагүйн, үбшэнтэниие элүүр болгохын тула тусхай аянгануудые хэрэглэдэг байгаа» гэжэ бэшэгдэһэн байдаг. Энэньшье зүбтэй ха. Жэшээнь А. И. Уланов дээрэ дурсагдагша шэнжэлэл соогоо Ида, Оса голнуудаар һуудаг булагадууд, Үнгын булагадууд, Алайрай хонгоодорнуудта orходоо үльгэрөө ондоогоор гүйсэдхэдэг, тэрэнээ хэлэхэдээ хуур дээрэ дууряадаг байгаа гэнэ бшуу. Энээнээ баримталхын тула Үнгын суута туушан-үльгэршэн Альфер гэгшын жэшээе дурдан харуулха юм. Мүн энэ ном соогоо А. И. Уланов үльгэрэй байгуулалтые шэнжэлхэдээ элитэ фольклорист В. М. Жирмунский гэгшын эпосые үльгэр ба домогтой жэшээлжэ болохогүй гэһыень буруушаана. Энэ арадай аман зохёолой хоёр ондоо зүйлые бэе бэетэйнь жэшэхэ гээшэ эпосэй эхин бии боложо байха үе сагта һаань болохо байгаа гэнэ. Юундэб гэхэдэ, буряад эпос гээшэ бэедээ үльгэрэйшье, домогойшье шэнжэтэй ха юм. Юундэб гэхэдэ, тэрэмнай үшөө байгаали, общество хоёр тухай ойлгомжын бии болоодүйдэ эхилһэн.

Эхирит-булагадуудай үльгэрнүүдтэ үльгэрэй герой бүхы юумэнһээ тон урид. Ангарын үшөө горхохон, далайн үшөө шалбаагхан байхада түрэдэг гуримтай. Үльгэрэй герой — бүхы юумэнэй эхин. Тэрэнэй түрэхын урда тээ һайншье, муушье юумэнэй түлөө тэмсэл гэжэ байгаагүй. Эдэ бүгэдэ геройн түрэхэһөө эхилдэг байна.

Тиимэһээ тус үльгэрнүүдэй [...] тарнууд эми наһанай түлөө [...] сэл хэдэг. Эдэ баатарнууд [...] үльгэрнүүд болон эпосүүдэй [...] тадаа өөрын нэгэ тусхай шэн[...] гүй, адлинууд байдаг байна.

Харин Үнгын үльгэр[...] энээнһээ тон ондоо. Тэдэн[...] байгаали, хүн түрэлтэн тус [...] бэеэ даанхайгаар харуулагд[...] Тиихэдээ геройнуудыньшье [...] хүнэй шэнжэтэй байха юм. [...]нэй тэмсэл, хэрэг үйлэнь [...] ойлгосотой, юунэй түлөө [...]тай тэмсэһэниинь эли. Эдэ [...]дэ илангаяа хори буряад[...] үльгэртэ харагдадаг. Тэд[...] патриархадай һандаржа бай[...]гү, али буряадуудай мал ажах[...] хилжэ захалһые ойлгуулдаг.

А. И. Уланов шэнэ ном со[...] мүн буряад зоной һайн һай[...] тээшэ эрмэлзэлэлэй үг үн[...] шэнжэлнэ. Тиихэдээ үльгэрнүүд[...] үндэһэлэн, хүн гээшэ һайн [...]хан тээшэ эрмэлзэхэдээ [...] юумэ хэхэ гэжэ анханһаа ор[...]дог байгаа гэнэ. Дайсаниие [...]лэхын тула баатар гээшэ б[...] томо, сэбэр, хүсэтэй, ухаатай б[...]ха болоно ха юм.

«Буряадай үльгэрнүүд» [...] ном мүн хурса хэлээр, ойл[...] тойгоор бэшэгдэнхэй. Һонин [...] суулалтанууд, үльгэрнүүдһээ [...] шэнүүд энэ шэнжэлэлые [...] һонирхолтой болгоно.

И. ТУГУТОВ,
хэлэ бэшэгэй эрдэм[...] кандидат.

Урда Вьетнам. Сүлөөрэлгын Армиин зэргэдэ орохо һайн дурат анниие баярай оршон байдалда мордохуулгада зорюулагдажа, Шокчанг провинциин тосхонуудай нэгэндэ болоһон митинг зураг дээрэ харуулагдана. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалые буу зэбсэг гартаа барижа хамгаалхын тулада ороной урда талын хубиин бүхы провинцинуудһаа үдэр бүхэндэ хэдэн зуугаад залуушуул арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй отрядуудта ородог байна.

ТАСС-ай фото.

Никсон США-гай президентээр хуулита ёһоор һунгагдаба

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корреспондент О. Аничкин иигэжэ дамжуулна: Холбоото Штадуудай президентээр Ричард Никсон декабриин 16-да хуулита ёһоор һунгагдаба. Энэ оной ноябриин 5-да һунгагдаһан президентые дам һунгагшад ороной 50 штадта дуугаа үгөө.

Президентын тушаалда республиканска партиһаа кандидат Никсон дам һунгагшад олонхиин дууе абаа гэжэ бүри тиихэдэ мэдээжэ болоһон юм. Ноябриин 5-да дуугаа үгэлгын болоһоной һүүлээр Никсон дам һунгагшадай 538 дуунай 302 дууе, демокрадуудай кандидат Хэмфри — 191 дууе, «Американ бэеэ даанхай парти» гэдэгэй кандидат Джордж Уоллес — 45 дуу абаха ёһотой гэжэ эли болоһон байха юм.

Дам һунгагшад дуугаа үгэлтын һүүлээр һунгалтын үрэ дүндэ тиимэ ехэ хубилалта болоогүй: Никсон президентээр һунгагдаһан зандаа үлөө, харин тэрэнэй абаһан олонхиин дуун хоёр дуугаар хороо. Никсонэй илалта туйлаһан Урда Каролина штадта дам һунгагшадай нэгэн расис Уоллесой түлөө дуугаа үгэхэ гэжэ шиидэээ. Мичиган штадай демократ Золтан Ференци дуугаа үгэхэһөө арсахадаа, американ һунгалтын гурим президентые һунгаха демократическа онол арга болоно шаданагүй гээд мэдүүлһэн байна.

Дам һунгагшадые хэрэглэнгүйгөөр, Холбоото Штадуудай президентые сэхэ һунгаха шухала гэжэ тоолонобди гээд дам һунгагшадай олонхинь мэдүүлээ.

США-да президентые һунгаха гурим демократида харша, өөрынгөө президентые сэхэ дуугаа үгэжэ һунгаха эрхэ американ арадта олгогдохо ёһотой гээд Кентукки штадай дам һунгагшадай түлөөлэгшэ О. Травис мэдүүлээ.

Колумбиин президентын хэлэһэн үгэ

БОГОТО. (ТАСС). Орон дотор онсо байдал болюулха, ниитын гурим тогтоохо тухай Колумбиин президент Карлос Льерас Рестрепо соносхоо. Ороной конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын ба сенадай ээлжээтэ үеын сессинүүдэй түгэсхэлэй заседани дээрэ тэрэ үгэ хэлээ.

Өөрынгөө правительствын гадаадын политическэ ажал ябуулга тухай тогтоходоо, президент иигэжэ тэмдэглээ: олон социалис оронуудтай дипломатическа, консульско, худалдаа наймаанай харилсаануудые тогтоохо хэрэгтэй.

БРАЗИЛИДАХИ БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Газаа талаһаань харахада обёорхонь бэрхэтэйшье һаа, Бразилидахи оршон байдал шахардуу шанга байһан зангаараа. Городуудай үйлсэнүүд болон талмайнууд дээрэ сэрэгэй частьнууд, сэрэгэй машинанууд харагданагүй.

Харин агентствануудай корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, политическэ ажал ябуулагшадта, журналистнууд болон бусад «аюултай этигээдүүдтэ» эсэргүүтээр абажа байһан шэрүүн шанга хэмжээнүүдээ засагаархид зарим зэргээр һуларуулаа. Хүнүүдые барижа хаалга үсөөрөө.

«Бүхы орон дотор хүсэд намдуу түбшэн болонхой» гээд декабриин 16-най үдэшэ правительство соносхоһон байха юм. Национальна конгрессые «болзоргүй саг соо» тарааһан, президентдэ онсо эрхэ түлөөлэлгэ олгоһон декредые президент Артуро Да Коста Эсилва гэгшын гаргаһанһааншье уламжалан, «орон дотор ямаршье буруушаалга хэгдээгүй», харин энэ декрет «бүгэдэ ниитын зүгһөө һайшаалтайгаар» угтагдаа гээд мэдүүлгэ соо баталан хэлэгдэһэн байха юм.

Энээниие «лаблахын» тулада штадуудай губернаторнуудай «амаршалгын бэшэгүүд» дурдагдаһан байха юм. Гэбэшье Парана ба Мато-Гроса штадуудай губернаторнуудай нэрэнүүд нэрлэгдээгүй байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй арестовалагдаһан тухай мэдээсэгдээ һэн гээд АП агентствын корреспондент бэшэнэ.

Гэхэтэй хамта орон доторхи бодото байдалые ойлгожо абахань бэрхэтэй. Ушарынь газетэнүүдэй, радио ба телевидениин, харин информационно агентствануудай бүхы мэдээсэлнүүдтэ шанга хиналта хэгдэдэг зангаараа. Бүхы юумэн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, оршон байдал тогтууритай болохо зэргэтэй. Ойрын саг соо пресс-бюро байгуулагдаха, ороной дотоодын байдал тухай бүхы политическэ мэдээсэлнүүд тэрээгээр дамжуулан лэ тараагдаха гээд Бразилиин сэрэгэй министерство соносхоһон байна.

Дуратүйлхэгшэдые дараха талаар бусад хэмжээнүүдшье бэлэдхэгдэжэ байнхай. «Эдилэ эдишэ абалгатай тэмсэхэ талаар үрэ ехэтэй кампаниие» правительство бэлэдхэжэ байнхай. Энэ хадаа политическэ талаар зүрилдэгшэдөө зайсуулан дараха арга правительствада олгохо байна бшуу. Энээнэй үедэ урдын президент Жусекино Кубичек хамагай түрүүндэ хашагдаха хэһээгдэхэ болоно гэжэ багсаагдана.

Оппозициһаа депутат Марсио Алвес гэгшын ойрөо хүртэшэгүй байха парламентска эрхые хаһаха, тэрэниие сүүлтэ үгэхэ тухай правительствын эрилтые буруушаажа, дуугаа үгэһэн Арена гэжэ правительственна партиин 70 гаран депутадые хашаха хэһээхэ арга замууд бэдэрэгдэжэ байнхай. Энэ зорилгоор мүнөөнэй засаг түрые «хүсэдөөр» дэмжэдэг бүлэгтэ ороходоо шэнэ правительственна парти байгуулхаар хараалагдана.

„Корейн асуудал“ ООН-до зүбшэн хэлсэгдэбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Корейдэ хамаатай асуудалнуудые ООН-ой Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедтэ зүбшэн хэлсэлгэ декабриин 16-да үргэлжэлүүлэгдээ. ООН-ой тугаар халхабша хээд, Урда Корейе США-гай сэрэгүүдэй хуули бусаар эзэмдэжэ байһые буруушааһан үгэнүүдые Украинын ССР-эй, Прагай, Гвинейн, Болгариин, Замбиин ба Польшын түлөөлэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ хэлэһэн байна.

Корейе нэгэдүүлгэ корей арадай өөрэйнь дотоодын хэрэг болоно, энэ асуудалые газаа тээһээ ямаршье хамааралсалгагүйгөөр тэрэ өөрөө шиидхэхэ эрхэтэй гээд УССР-эй делегат М. Д. Полянычко мэдүүлээ.

Урда Корейе США-гай сэрэгүүдэй эзэмдэжэ байһаниие зүбтүүлхые оролдоһон американ делегациин, тэдэнэй союзнигуудай хараа бодолые Австралиин, Урда Корейн туһамаршадай засаг түрын түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ дэмжээ.

Комитедэй үдэрэй заседани дээрэ тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Американ тала баридаг бүлэт, үдэшын заседани дээрэ резолюциин өөрынгөө проектые баталуулан абхуулжа, бусад бүхы проектнүүдые буруушаалгуулжа шадаһан байна.

Япон хүдэлмэришэдэй забастовко

ТОКИО. (ТАСС). 280 мянган гэшүүнтэй гүрэнэй түмэр замуудай хүдэлмэришэдэй бүхэяпоной профсоюз, 63 мянган хүниие нэгэдүүлдэг гүрэнэй түмэр замуудай машинистнуудай бүхэяпоной профсоюз хадал үйлэдбэридэ капиталис уралан нарижуулга бэелүүлэдэ эсэргүүсэлгын гурбан үдэрэй кампаниие эхилээ. Уралан нарижуулга 50 мянган хүдэлмэришэнэй байдал муудхааха, шахардуу түргэноор, зарда залигүйгөөр ажаллаха ябадалда хүргэдэг байна бшуу.

Намиби тушаа ООН-ой Генеральна Ассамблейн резолюци

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Намибиин арадай өөрыгөө тодорхойлхо, бэеэ даанхай байдалтай болохо хүсэд эрхэтэй байһые лаблаһан резолюциин түлөө декабриин 17-ой пленарна заседани дээрэ ерэн зургаан делегаци дуугаа үгөө.

Хахад миллион үлүүтэй хүн зонтой энэ орон 1884 онһоо 1915 он хүрэтэр Германиин колони байһан юм. Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Нацинуудай лигиин шиидхэбэреэр тус орон Урда Африкын захиргаан доро үгтэһэн байгаа. Энэ газар нютагые захиргаалха мандадыень ЮАР-ай правительстваһаа хаһаха, тэрэниие ООН-ой харгалзалгада дамжуулан үгэхэ гэжэ үшөө 1966 ондо Генеральна Ассамблей тогтооһон байха юм. Империалис гүрэнүүдэй үмөөрэлтэнүүдыень хэрэглэһэн ЮАР-ай правительство энэ шиидхэбэриие дүүргэлгэ болгонгүйгөөр, тэндэ расис алалга хюдалгын шэрүүн шанга ёһо гурим тогтоогоод, орониие эзэмдэлгые үргэлжэлүүлһэн байна бшуу.

Намибида бэеэ даанхай байдал олгохо тухай хуулита эрилтые социалис гүрэнүүдэй делегадууд эдэбхитэйгээр дэмжээ.

ЮАР-ай правительствые шөө үзэн буруушааһан резолюцида эсэргүүсэжэ, имагтал хоёр делегаци — ЮАР ба Португали дуугаа үгөө.

США-гай, Англиин, Канадын, Италиин ба Австралиин түлөөлэгшэд һаналаа баряа. Энэ хадаа үнэндөө расис засаг түрые дэмжэһэн, Намибиие хуули бусаар эзэмдэлгые үргэлжэлүүлхэ гэһэн һэдэлгэ гэжэ Генеральна Ассамблейн делегадууд тоолоһон байна.

Расова зүрилдөөн шангадана

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1968 ондо США-да негрнүүдэй ехэ үймөөн бүхы орон дотор болоо. Американ хэблэлэй гэршэлһэнэй ёһоор, американ городуудай негрнүүдэй һуудаг газарнуудта оршон байдалынь улам шахардуу боложол байһаар, 1969 он бүришье «шахардуу шанга» байжа магад.

НЬЮ-ЙОРК штадтахи «Юрын бишыхан американ» город болохшо Лакуанада хүрэһэн «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Гомер Бигарт ехэ мэгдүүгээр иигэжэ мэдээсээ. «Город соо расова зүрилдөөн угаа шангаар болоно».

ФБР-гэй ба ЦРУ-гай хүтэлбэри хубилгагдабагүй

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Засаг түрын президент Никсонэй правительствын мэдэлдэ ороһоной һүүлээр, Мурдэлгын федеральна бюрогой ба Түбэй тагнуулай управлениин хүтэлбэри хуушаараа үлэбэ. Республиканска правительствын байгуулагдаһанай һүүлээр өөһэдынгөө тушаалнуудта үлэхэ тухай Никсонэй дурадхалые ФБР-гэй директор Гувер, ЦРУ-гай начальник Хелмс зүбшөөгөө гэжэ эндэ соносхогдоо.

Гувер 1924 онһоо хойшо ФБР-е толгойлно. США-дахи хуулиин ёһоор 70 наһа хүрэгшэд федеральна тушаалнуудһаа бууха ёһотой гэжэ хараалагданхай. Гэбэшье мүнөө 74-тэй болоһон Гувер президент Джонсоной тусхай шиидхэбэреэр өөрынгөө тушаалда үлөөгдэһэн байгаа. ФБР-е мүнөө толгойлжо байгшые хүндэлэгшэдэй нэгэниинь Никсон юм гээд бараг шэнжэлэгшэд онсолон тэмдэглэнэ.

Италиин парламентын заседани дээрэ М. Румор үгэ хэлэбэ

РИМ. (ТАСС). Шэнээр байгуулагдаһан итальян правительствые толгойлогшо М. Румор парламентын заседани дээрэ мэдүүлгэ хэжэ, өөрынгөө кабинедэй программые найруулаа. Тэрэнэй һүүлээр парламентын хоёр палатада үгэ хэлэлгэнүүд эхилээ. Энэ үгэ хэлэлгэ хэдэн үдэрэй туршада соо үргэлжэлөөд, «зүүнэй үзэл баримталдаг центр» гэдэгэй (Руморай өөрэйнь хабаададаг христианска демокрадууд, социалистнууд ба республиканецууд) коалициие түлөөлһэн шэнэ правительствада этигэл найдабари үзүүлхэ тухай асуудалаар дуугаа үгэлгөөр түгэсхэгдэхэ.

Италидахи мүнөөнэй байдалые шэнжэлэн тайлбарилхадаа, М. Румор иигэжэ мэдүүлээ. «Шангахан үе саг тохёолдоод байна, тон зүбөөр хандахаар орёо ба бэрхэтэй хэсүү асуудалнууд гаранхай, Социальна байдал тухай бодото мэдээнүүдые, үндэһэлэн баримталагдаһан хуулита эрилтэнүүдые хараада абангүйгөөр мүнөөнэй эрхэ байдалда тэдэниие шиидхэхэ болоо һаа, аюултай».

Итальян шэнэ правительствын гадаадын политика тухай тогтоходоо, урдын «зүүнэй үзэл баримталдаг центрис» кабинедүүдэй Антлантическа бүлэглэлэй тала харадаг хараа шэглэлые дабтаһан байна. Тиихэтээ хамта, Вьетнам тушаа Парижда боложо байгаа зүблөөн, Вьетнамай асуудал хэлсээ хэжэ гурим шуулха арга боломжын бии болоһые М. Румор үндэрөөр сэгнээ. Баруун ба Зүүн Европын оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай, соёл культурын холбоо барисаа үргэдхэхэ шухала гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Оронһоо зугадан гаража ошоно

ПАРИЖ. (ТАСС). 1967 ондо 100.000 испанецууд оронһоо гаража ошоо гээд Испаниһаа абтаһан мэдээсэлнүүдтэ үндэһэлэн ЮФИ агентство дамжуулна. Үгытэй ядуу байдалһаа, франкис алалга хюдалгаһаа зайсан холодохын тулада хүнүүд оронһоо зугадан гаража ошоно. Испаниһаа ондоо орон руу нютагаа урилалга үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй болонхой.

Мүнөө үедэ дүрбэн миллион шахуу испан ажалшад хилын саана ажаһууна. Тэдэнэй 2,5 миллиониинь Латиин Америкэдэ, 1,5 миллиониинь Европын элдэб оронуудта ажаһуудаг.

Дэлхэйн оронууд сооһоо Аргентинэдэ эгээн лэ олон — нэгэ миллион үлүүтэй испанец ажаһуудаг. Францида хүдөө ажахын хүдэлмэриин үедэ саг зуура ошодог 100.000 испан батрагуудые тоолоогүй һаа, 800.000 испанец ажаһуудаг.

Таиландын хүн зоной тоо

БАНГКОК. (ТАСС). Жэлэй туршада соо Таиландын зоной тоо нэгэ миллион хүнөөр олон болоо гээд премьер-министрэй канцеляриин түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Мүнөө үедэ Таиландта 34 миллион хүн тоологдоно.

Света Гармажапова арбадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүү[...] түрэл Ёнхор нютагтаа почтальоноор хүдэлжэ байна. Комсомол [...]ган газетэ, журнал болон бэшэгүүдые һууринайхидтаа ехэл ху[...]тайгаар тараадаг. Светланын үдэртөө хэхэ ажалынь ехэ. Тэрэ [...] 80 гаран айлда бэшэг тараана. Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоз[...] Енхоройн отделениинхид ингэжэ бултадаа шахуу газетэ журнал [...] һалгаряагүй абана. Зураг дээрэ: С. Гармажапова.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

„ПРАВДА БУРЯТИИ“ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Республикын мяханай цех» гэһэн түрүү бэшэг. «Табан жэлые — болзорһоонь урид» информацинууд. ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Асуудалнууд шиидхэгдэнэ» гэһэн Ю. Антаевай статья. Нютаг нютагай һонин.

Гурбадахи хуудаһанда: Сэлэнгын аймагай соёл культурын хүгжэлтые харуулһан тусхай хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саанаһаа ерэһэн телеграммануудай. Спорт. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часһаа «Шайбу шайбу, гэһэн мультфильм. 18 час 20 минутаһаа «По странам дальним и ближним» гэһэн дамжуулга буряад хэлэн дээрэ. 19 часһаа «Холо, ойрын һонин». 19 час 20 минутаһаа «Политическэ һуралсал «бүгэдэндэ» гэһэн дамжуулга. 19 час 40 минутаһаа «Страницы памяти народной» гэһэн киноочерк. 20 часһаа «Замок Броуди» гэһэн ород драмын театрай зүжэг. 00 час 30 минутаһаа 02 час 50 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 00 час 35 минутаһаа «Карусель» гэһэн хүгжэмэй программа. 01 час 15 минутаһаа «Время» гэһэн һүүлэй һонинной программа. 01 час 45 минутаһаа эхэнэрнүүдэй суглуулагдамал командануудай хоорондо гарай бүмбэгэвөр болоһон уласхоорондын мүрысөөн дамжуулагдаха.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметстанци[...] мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр ре[...]публика доторнай үүлэтэйшэ[...] байха, зарим газарнуудта бага[...] саһан бударха. Баруун-хойноһо[...] һулаханаар һалхилха. Урда нюта[...]гуудта 15—20, Байгал шадар 1[...]—15, бэшэ аймагуудта 20—2[...] Улаан-Үдэдэ һүниндөө 27—2[...] үдэртөө 18—20 градус хүйтэ[...] байхаар хүлеэгдэнэ.

Декабриин 20—21-нэй үдэ[...]нүүдтэ республика дотор бага зэр[...]гэ үүлэтэй байха, саһан орохогүй[...] баруун-хойноһоо һулаханаар һа[...]хилха. Байгал шадар һүнинд[...] 23—28, хойто, Ахын, Түнхэнэй[...] Захааминай аймагуудта 33—38[...] үдэртөө Байгал шадар 12—17, [...]шэ газарнуудта 19—24 граду[...] хүйтэн байхаар багсаагдана.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-01665. Зак. № 1183.